

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

Załącznik nr 2
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

**Ocena programowa
Profil praktyczny**

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
al. Powstańców Warszawy 12
35-959 Rzeszów**

Link do strony internetowej Uczelni, na której został opublikowany raport samooceny

<https://wz.prz.edu.pl/wydzialowy-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/akredytacje/2025-5.html>

Lista wybranych akronimów

APD – Archiwum Prac Dyplomowych

BON – Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami

BWA – Biuro ds. Wartości Akademickich

CSP – Centrum Studiów Podyplomowych

IOS – Indywidualna Organizacja Studiów

JDU – Jednostka ds. Dostępności Uczelni

MKR – Międzywydziałowa Komisja Rekrutacyjna

PRz – Politechnika Rzeszowska

RB – Rada Biznesu

RPS – Rzecznik Praw Studentów

RW – Rada Wydziału

SIR – System Internetowej Rekrutacji

SK, BK – ścieżka kształcenia/blok tematyczny

SZJK – System Zapewnienia Jakości Kształcenia

UKZJK – Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

USOS – Uniwersytecki System Obsługi Studiów

WKPS – Wydziałowa Komisja ds. Programów Studiów

WKZJK – Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia

WZ – Wydział Zarządzania

Nazwa ocenianego kierunku studiów: *finanse i rachunkowość*

1. Poziom/y studiów: *drugiego stopnia*
2. Forma/y studiów: *stacjonarne i niestacjonarne*
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
ekonomia i finanse; nauki o zarządzaniu i jakości

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
ekonomia i finanse	96	80

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	nauki o zarządzaniu i jakości	24	20

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu .....²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....²
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Symbol	Zakres	Treść	PRK
K_W01	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zdarzenia i zjawiska oraz metody i teorie, które stanowią zaawansowaną wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości	P7S_WG
K_W02	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu problemy związane z projektowaniem poszczególnych elementów systemów finansów i rachunkowości oraz tendencje ich rozwoju	P7S_WG
K_W03	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia dotyczące norm prawnych i przepisów prawnych odnoszących się do systemów finansów i rachunkowości, w tym zasady ochrony własności intelektualnej	P7S_WK
K_W04	Wiedza	Zna i rozumie społeczne i etyczne uwarunkowania funkcjonowania służb finansowo-księgowych przedsiębiorstw i instytucji	P7S_WG
K_W05	Wiedza	Zna i rozumie współczesne dylematy związane z funkcjonowaniem systemów finansów i rachunkowości	P7S_WG
K_W06	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia związane z działalnością gospodarczą, związanym z nią ryzykiem, możliwościami zarządzania finansami oraz wspomaganie informacyjnego	P7S_WG P7S_WK
K_W07	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zmiany społeczno-ekonomiczne i ich wpływ na rozwiązania z zakresu finansów i rachunkowości oraz metodologię i metodykę badań w tym zakresie	P7S_WG P7S_WK
K_W08	Wiedza	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakter, miejsce i znaczenie finansów i rachunkowości w systemie funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji oraz zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WG
K_U01	Umiejętności	Potrafi przeprowadzić zaawansowaną analizę i ocenę nietypowych procesów funkcjonujących w finansach i rachunkowości	P7S_UW
K_U02	Umiejętności	Potrafi wykorzystywać dostępne źródła informacji do prognozowania procesów i zdarzeń mających wpływ na kształtowanie systemów finansów i rachunkowości	P7S_UW
K_U03	Umiejętności	Potrafi w praktyczny sposób ocenić ryzyko oraz następstwa podejmowanych decyzji	P7S_UW
K_U04	Umiejętności	Potrafi w praktyce posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu finansów i rachunkowości	P7S_UW
K_U05	Umiejętności	Potrafi w praktyczny sposób wykorzystać posiadaną wiedzę w celu formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywać typowe zadania dotyczące finansów i rachunkowości	P7S_UW
K_U06	Umiejętności	Potrafi w praktyczny sposób dokonywać oceny oraz projektować elementy systemów finansów i rachunkowości	P7S_UW
K_U07	Umiejętności	Potrafi w praktyce posługiwać się zdobytą wiedzą do	P7S_UW

		projektowania i stosowania różnych procesów w przedsiębiorstwach i instytucjach, także z zastosowaniem zaawansowanych technik informacyjnych	
K_U08	Umiejętności	Potrafi posługiwać się poznanymi metodami, narzędziami oraz niezbędnym wyposażeniem do rozwiązywania problemów w zakresie finansów i rachunkowości, a także formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi w tym zakresie	P7S_UW
K_U09	Umiejętności	Potrafi odpowiednio reagować w różnych sytuacjach związanych z funkcjonowaniem służb finansowo-księgowych przedsiębiorstw i instytucji	P7S_UW
K_U10	Umiejętności	Potrafi korzystać z wiedzy i umiejętności zgodnie z powszechnie przyjętymi zasadami etycznymi i przepisami prawa	P7S_UW
K_U11	Umiejętności	Potrafi skutecznie komunikować się oraz prowadzić debatę w typowych sytuacjach funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, także w języku obcym	P7S_UK
K_U12	Umiejętności	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią w zakresie finansów i rachunkowości	P7S_UK
K_U13	Umiejętności	Potrafi kierować pracą zespołu	P7S_UO
K_U14	Umiejętności	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7S_UU
K_K01	Kompetencje	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz podnoszenia swoich kwalifikacji, także przy wsparciu ekspertów	P7S_KR
K_K02	Kompetencje	Jest gotów inspirować innych do właściwego organizowania działalności z zakresu finansów i rachunkowości, w tym na rzecz środowiska społecznego	P7S_KO
K_K03	Kompetencje	Jest gotów do pełnienia odpowiednich ról zawodowych w służbach finansowo-księgowych	P7S_KR
K_K04	Kompetencje	Jest gotów rozwijać dorobek w obszarze finansów i rachunkowości	P7S_KR
K_K05	Kompetencje	Jest gotów prawidłowo identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaniem zawodu, w tym związane z etyką zawodu	P7S_KK
K_K06	Kompetencje	Jest gotów podtrzymywać etos zawodu poprzez pokonywanie własnych ograniczeń oraz radzenie sobie w typowych sytuacjach zawodowych	P7S_KR
K_K07	Kompetencje	Jest gotów do myślenia, inicjowania i działania w sposób przedsiębiorczy, także na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego	P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Beata Zatwarnicka-Madura	dr hab., profesor PRz., Dziekan WZ
Tadeusz Olejarz	dr hab. profesor PRz., Prodziekan ds. rozwoju WZ,
Paweł Dobrzański	dr inż., Prodziekan ds. kształcenia WZ
Justyna Stecko	dr, Prodziekan ds. kształcenia WZ
Grzegorz Lew	dr hab. profesor PRz., Wydziałowy koordynator kierunku finanse i rachunkowość
Dariusz Wyrwa	dr inż., adiunkt, Wydziałowy Koordynator ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia
Paweł Perz	dr inż., adiunkt, Koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów w tym programu Erasmus+
Agnieszka Lew	dr, adiunkt, Kierownik Praktyk dla kierunku: finanse i rachunkowość
Monika Pasternak -Malicka	dr, adiunkt, Koordynator ds. relacji ze szkołami, opiekun kierunku finanse i rachunkowość
Magdalena Dobrzańska	dr inż., adiunkt, członek Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia
Anna Feruś	dr, adiunkt
Sabina Rokita	dr, adiunkt
Małgorzata Kustra	mgr, starszy specjalista naukowo-techniczny

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	20
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	27
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	51

Prezentacja uczelni

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza (PRz) to najstarsza i największa Uczelnia techniczna na Podkarpaciu, której początki sięgają 1951 r., kiedy w Rzeszowie powstała Wyższa Szkoła Inżynierska. W dniu 1 października 1974 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów została powołana Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza. W 2016 r. PRz uzyskała status uniwersytetu technicznego. Obecnie Politechnika kształci ponad 11000 studentów na siedmiu wydziałach, które prowadzą blisko 40 kierunków studiów.

Politechnika Rzeszowska dokłada wszelkich starań, aby kształcić specjalistów na najwyższym poziomie. Prowadzi działalność w poczuciu odpowiedzialności za wysoką jakość procesu dydaktycznego i naukowego, trwałego umiejscowienia Uczelni w regionalnej, krajowej i europejskiej przestrzeni edukacyjno-naukowej oraz podniesienia jej atrakcyjności wśród uczelni technicznych jako Uczelni nowoczesnej oraz przyjaznej studentom i pracownikom. PRz kultywuje i tworzy techniczne, społeczne, kulturalne i historyczne dziedzictwo narodowe.

Politechnika Rzeszowska realizuje badania naukowe i rozwojowe w dziedzinach: nauk inżynierjno-technicznych, ścisłych i przyrodniczych oraz nauk społecznych zgodnie z uprawnieniami Uczelni. Działalność naukowa, badawcza i rozwojowa związana jest z potrzebami edukacji, nauki i kultury kraju, a zwłaszcza makroregionu południowo-wschodniej Polski.

W roku 1993 Zarządzeniem nr 20 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 1993 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Politechnice Rzeszowskiej (Dz. Urz. MEN nr 7, poz. 27) został utworzony Wydział Zarządzania i Marketingu. W dniu 1 października 2010 r. zmienił nazwę na Wydział Zarządzania (WZ). Aktualnie kształci ponad 3,3 tys. studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (na kierunku finanse i rachunkowość 853 studentów – stan na 01.11.2025 r.). Kierunek finanse i rachunkowość jest jednym z 6 kierunków realizowanych na Wydziale Zarządzania. Pozostałe to: zarządzanie, logistyka, inżynieria procesów biznesowych, bezpieczeństwo wewnętrzne, Modern Management. Poza kierunkiem inżynieria procesów biznesowych, wszystkie pozostałe oferują studia pierwszego i drugiego stopnia.

Dobór liczby studentów na poszczególnych kierunkach jest uwarunkowany zapotrzebowaniem otoczenia gospodarczego regionu. Kształcenie na kierunku finanse i rachunkowość jest skutkiem przeprowadzonej analizy potrzeb rynku pracy na absolwentów takiego kierunku. Wzrost gospodarczy i dynamiczny rozwój regionu podkarpackiego oraz miasta Rzeszowa prowadzi do wzrostu zapotrzebowania na specjalistów z branży finansów i rachunkowości. Wydział Zarządzania tak jak pozostałe wydziały PRz współpracuje między innymi z przedsiębiorstwami zrzeszonymi w Dolinie Lotniczej, jednym z kilku najbardziej rozpoznawalnych w Unii Europejskiej stowarzyszeń przemysłu lotniczego, obejmującego szereg firm. Branża ta, bardzo szybko rozwijająca się, potrzebuje ścisłej współpracy z wyższymi uczelniami Podkarpacia w różnych dziedzinach również w zakresie finansów, rachunkowości finansowej czy controllingu. Wydział Zarządzania współpracuje również z firmami z branży Global Business Services (GBS), przede wszystkim z Centrami Usług Wspólnych, w tym z oddziałem rzeszowskim Deloitte (ponad 1 200 pracowników), w którym blisko 40% pracowników to studenci lub absolwenci kierunku finanse i rachunkowość. Prowadzona współpraca przyczynia się do rozwoju istniejących i tworzenia nowych kierunków studiów z rozwiniętym zapleczem edukacyjnym i naukowym, posiadających wykształconą i kompetentną kadre.

Absolwenci kierunku finanse i rachunkowość są przygotowani do sprostania wymogom współczesnej gospodarki i społecznym potrzebom w obszarze szeroko pojętych finansów i rachunkowości. Odbывают staże i praktyki, a następnie podejmują zatrudnienie w znanych firmach o światowym zasięgu oraz w przedsiębiorstwach regionu.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Studia drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość zostały uruchomione od roku akademickiego 2019/2020 (Załącznik 1.1). Studia drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku finanse i rachunkowość prowadzone są w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Studia drugiego stopnia trwają cztery semestry i kończą się nadaniem tytułu magistra. Na kierunku realizowane są dwie ścieżki kształcenia, tj: rachunkowość i controlling oraz finanse przedsiębiorstw i instytucji.

Kierunek finanse i rachunkowość jest przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, dyscypliny: ekonomia i finanse (80%) oraz nauk o zarządzaniu i jakości (20%).

Koncepcja kształcenia na kierunku wpisuje się w misję Politechniki Rzeszowskiej (Załącznik 1.2). W odniesieniu do misji Uczelni, przejawia się to przez powiązanie m.in. ze stwierdzeniem: „Uczelnia poprzez współpracę z różnymi podmiotami z otoczenia stale doskonali programy studiów, by umożliwić przygotowywanie absolwentów do sprostania wymaganiom współczesnej gospodarki, w której istotne znaczenie mają interdyscyplinarne kompetencje, pozwalające na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym”.

Studia drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzone przez Wydział Zarządzania PRz realizują kształcenie, które zgodnie ze strategią uczelni i wydziału łączy wiedzę finansowo-rachunkową z kompetencjami praktycznymi, umożliwiając absolwentom efektywne funkcjonowanie w dynamicznym otoczeniu gospodarki regionu i kraju (Załącznik 1.2, Załącznik 1.3). Koncepcja kształcenia zakłada, że absolwenci drugiego stopnia kierunku finanse i rachunkowość, poza ogólną wiedzą z nauk ekonomicznych w zakresie finansów i rachunkowości, a także z dyscyplin komplementarnych, zdobędą umiejętności specjalistyczne dotyczące identyfikacji, wyceny, prezentacji zdarzeń gospodarczych, funkcjonowania przedsiębiorstw, instytucji finansowych i banków oraz umiejętności analizy podstawowych zjawisk gospodarczych i sytuacji ekonomiczno-finansowych jednostek gospodarczych i instytucji. Kluczową umiejętnością absolwentów kierunku będzie rozumienie przyczyn i skutków występowania zjawisk gospodarczych na szczeblu makro- i mikroekonomicznym w warunkach otwartej gospodarki rynkowej oraz ich zastosowań w praktyce gospodarczej przedsiębiorstw i instytucji.

Absolwent w toku studiów drugiego stopnia nabywa umiejętności znajdowania i wykorzystywania w pogłębionym stopniu materiałów źródłowych z finansów i rachunkowości, właściwego ich rozumienia i prawidłowej analizy. W trakcie studiów student opanowuje specjalistyczne słownictwo w pogłębionym stopniu z finansów i rachunkowości. Koncepcja kształcenia zakłada również integrację wiedzy z zakresu finansów, rachunkowości, podatków, controllingu oraz współczesnych technologii w rachunkowości i finansach. Koncepcja kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość modyfikowana jest na bieżąco we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przedsiębiorstwami i instytucjami finansowymi regionu, w celu zwiększenia użyteczności kształcenia dla biznesu. W ramach kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość rozwijana jest także mobilność międzynarodowa i otwartość na zmiany w otoczeniu. Wszystkie te działania mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia i elastyczności programów studiów, tak aby odpowiadały na zmieniające się wymagania rynku pracy, technologii i szeroko rozumianych finansów. Cele kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość:

1. Wykształcenie absolwentów, którzy posiadają w pogłębionym stopniu wiedzę z zakresu finansów, rachunkowości i pokrewnych dziedzin oraz potrafią zastosować ją w praktyce.
2. Rozwój umiejętności analizowania złożonych i nietypowych problemów, ich interpretacji podejmowania decyzji oraz zarządzania finansowego i rachunkowego w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach.

3. Przygotowanie do efektywnej współpracy z otoczeniem biznesowym, instytucjami finansowymi oraz szeroko rozumianym rynkiem pracy, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Podkarpacia i południowo-wschodniej Polski.
4. Budowanie postawy odpowiedzialności społecznej, profesjonalizmu, etyki zawodowej oraz współczesnego podejścia w finansach i rachunkowości.
5. Rozwój kompetencji technologicznych w kontekście finansów i rachunkowości oraz otwartości na zmiany i mobilność.

Strategia Politechniki Rzeszowskiej zakłada m.in. rozwój kształcenia akademickiego, cyfryzację, mobilność i współpracę z otoczeniem oraz odpowiedzialność społeczno-środowiskową.

Strategia Wydziału Zarządzania uwzględnia rozwój kształcenia (PR.4), rozwój dyscypliny ekonomia i finanse (PR.2), współpracę z otoczeniem (PR.6), mobilność i otwartość (PR.11) oraz rozwój wizerunku Wydziału poprzez jakość.

Cele kształcenia ukierunkowane są zatem na realizację tych programów: np. rozwój dyscypliny ekonomia i finanse (cel 1-2), współpraca otoczeniem (cel 3), rozwój kształcenia (cel 5), etyka i odpowiedzialność społeczna (cel 4), PR.11: mobilność i otwartość (cel 5).

Dzięki temu kierunek staje się integralną częścią strategii Uczelni i Wydziału Zarządzania (Załącznik 1.2, Załącznik 1.3).

Ustalone dla kierunku studiów drugiego stopnia finanse i rachunkowość efekty uczenia się zakładają wszechstronne rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych absolwenta w dyscyplinach związanych z kierunkiem studiów. Wzrastające uzależnienie organizacji od rynku oraz procesy globalizacyjne wymagają łączenia wiedzy z różnych dziedzin nauki i praktyki. Do realizacji tego celu zostały dostosowane efekty uczenia się studentów na kierunku finanse i rachunkowość. Absolwenci kierunku finanse i rachunkowość będą specjalistami zdolnymi do wykonywania różnorodnych funkcji w obszarze finansowo-księgowym w przedsiębiorstwach i instytucjach.

Celem kształcenia na drugim stopniu studiów na kierunku finanse i rachunkowość jest kształtowanie umiejętności sprawowania w przedsiębiorstwach i instytucjach funkcji finansowo-księgowych, która wiąże się z jednej strony z fachową wiedzą, a z drugiej – ze sposobami postępowania ułatwiającymi takie strukturalne organizowanie sytuacji w przedsiębiorstwach i instytucjach, by umożliwić rozwiązywanie problemów praktyki.

Znajomość specjalistycznej terminologii jest konieczna do komunikowania się ze specjalistami praktyki oraz do rozumienia światowej literatury fachowej. W trakcie studiów studenci mają możliwość zdobycia kompetencji językowych w zakresie języka obcego nowożytnego na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy i kompetencji informatycznych pozwalające na zastosowanie różnych aplikacji w systemach rachunkowości finansowej i zarządczej oraz giełdowych.

Przyjęty model kształcenia oraz poszerzony zakres treści pozwala przygotować absolwenta do pełnienia szeregu ról na szczeblach podstawowym i średnim zarządzania służb finansowo-księgowych:

- roli interpersonalnej, sprowadzającej się do reprezentacji firmy w otoczeniu, przewodzenia w grupie, oceniania pracowników itp.,
- roli informacyjnej, sprowadzającej się do rozmowy z profesjonalistami, opracowywania, wysyłania raportów i sporządzania sprawozdań finansowych i innych bardziej szczegółowych zestawień, poszukiwania informacji związanych z funkcjonowaniem firmy i zmieniającym się prawem, szczególnie w zakresach podatkowym, finansowym i standardów rachunkowości,
- roli decyzyjnej, sprowadzającej się do inspiracji i inicjowania możliwości wprowadzania zmian, usprawniania struktur organizacyjnych, ustalania priorytetów, reprezentowania firm w negocjacjach indywidualnych i grupowych.

Absolwent będzie w pełni przygotowany do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych oraz niefinansowych na stanowiskach wymagających wszechstronnej wiedzy i umiejętności z zakresu finansów i rachunkowości.

Przy tworzeniu i doskonaleniu oferty kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość Wydział Zarządzania korzysta z ogromnego doświadczenia praktycznego nie tylko własnych pracowników naukowo-dydaktycznych, ale także z doświadczenia przedsiębiorców oraz samorządowców. Programy studiów drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość, były i są szeroko konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi. Dużym ułatwieniem do podejmowania tych konsultacji jest długoletnia współpraca z przedsiębiorcami zrzeszonymi w Podkarpackim Klubie Biznesu (ponad 200 przedsiębiorców), Radą Biznesu (Załącznik 1.4) działającą przy Wydziale Zarządzania, Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce oraz Polską Izbą Biegłych Rewidentów.

W programie studiów drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość zaproponowane zostały osobne ścieżki kształcenia, które studenci mogą samodzielnie wybrać, obejmujące odrębne zagadnienia o charakterze specjalistycznym, powielające wynikający z praktyki gospodarczej podział na finanse, rachunkowość finansową i zarządzaną.

Na kierunku finanse i rachunkowość drugiego stopnia praktyka zawodowa obejmuje trzy miesiące na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i jest realizowana w czasie trwania czwartego semestru studiów.

Kierując się misją uczelni, w procesie tworzenia i doskonalenia programu studiów wzięto pod uwagę nie tylko ogólne standardy uczenia się, ale także postęp naukowy i cywilizacyjny powodujący rosnące zapotrzebowanie na ludzi świątłych i świadomych swego miejsca w społeczeństwie.

Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość zostały opracowane zgodnie z obecnie obowiązującymi aktami prawnymi, w szczególności zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018, poz. 2218). Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość odniesione są do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauk o zarządzaniu i jakości.

Kierunkowe efekty uczenia się obejmują 8 efektów z kategorii wiedza, 14 efektów z kategorii umiejętności oraz 7 efektów z kategorii kompetencje społeczne. Łącznie efektów uczenia się dla kierunku finanse i rachunkowość jest 29. Efekty uczenia się są jednakowe dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się realizowane na studiach drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość obejmują:

- wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości oraz obszarów pokrewnych, w tym technik pozyskiwania i przetwarzania danych, umożliwiających dokonywanie opisu i oceny przedsiębiorstw i instytucji oraz procesów w nich zachodzących,
- umiejętności wykorzystania nabytej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości w praktycznej realizacji zadań zawodowych, rozstrzyganiu dylematów i proponowaniu ich rozwiązań, a także umiejętności interpretacji zdarzeń gospodarczych w aspekcie finansów i rachunkowości,
- umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie finansów i rachunkowości zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- kompetencje społeczne odnoszące się do etycznego wymiaru pracy zawodowej podczas pełnienia różnego rodzaju funkcji w pracy służb finansowo-księgowych przedsiębiorstw i instytucji, istoty i potrzeby ponoszenia odpowiedzialności za efekty pracy.

Realizacja kierunkowych efektów uczenia się przygotowuje studentów, mimo że są to studia o profilu praktycznym, do wykonywania prostych zadań badawczych z zakresu finansów i rachunkowości.

Rozwinięcia kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do poszczególnych zajęć tworzących programy studiów zawarte są w macierzy (Załącznik 1.5a-e). Przedstawione są tam powiązania pomiędzy kierunkowymi efektami uczenia się na poziomie wiedzy, umiejętności i kompetencji

społecznych z efektami uczenia się przypisanymi do poszczególnych zajęć, zdefiniowanymi przez nauczyciela akademickiego realizującego treści programowe.

Na prowadzonym kierunku umiejętności praktyczne rozwijane są przede wszystkim podczas zajęć ćwiczeniowych, laboratoryjnych oraz projektowych (choć także podczas niektórych wykładów, poprzez omawianie case study), które pozwalają studentom mierzyć się z realnymi zadaniami oraz doskonalić swój warsztat. Praca w laboratorium i realizacja projektów sprzyjają samodzielnemu rozwiązywaniu problemów, świadomemu korzystaniu z dostępnych narzędzi oraz kształtowaniu odpowiedzialności za podejmowane działania. Zestawienie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przedstawia załącznik 1.6.

Studenci mają możliwość realizacji staży, uczestniczą w spotkaniach z praktykami (w każdym semestrze odbywa się co najmniej kilka wykładów otwartych i konwersatoriów z ich uczestnikami), również mają możliwość rozwijania swoich umiejętności praktycznych w pracach kół naukowych prowadzonych na Wydziale Zarządzania. Koła te działają w sposób intensywny, a ich działalność nie kończy się tylko na działalności naukowej, ale także na pozyskiwaniu wielu umiejętności praktycznych. Na WZ aktywnie funkcjonuje 13 kół naukowych, z czego w 7 czynnie działają studenci kierunku finanse i rachunkowość. Są to: Koło Naukowe Rachunkowości ASSETS, Koło Naukowe Finansów i Zarządzania, Koło Naukowe Ubezpieczeń, Organizacja Studencka IAESTE Politechnika Rzeszowska, Koło Naukowe Młodych Ekonomistów, Koło Naukowe Zarządzania Projektami „Project 5” oraz Koło Naukowo-Badawcze Turystyki „Tuptuś”. Wykaz osiągnięć naukowych studentów stanowi załącznik 1.7.

Kierunek finanse i rachunkowość jest bardzo cennym uzupełnieniem oferty edukacyjnej Politechniki Rzeszowskiej w pełni wpisującym się w jej misję. Posiadane przez Wydział Zarządzania zasoby jak: merytorycznie przygotowana kadra naukowo-dydaktyczna, odpowiednia baza lokalowa, nowoczesne wyposażenie oraz wprowadzony i wciąż doskonalony system zarządzania jakością pozwalają na właściwą realizację procesu kształcenia.

Obecne i przyszłe miejsce Wydziału w strukturze uczelni technicznej wyznacza wyjątkowy charakter badawczo-edukacyjny związany ze współczesnymi priorytetami rozwojowymi kraju i regionu – ekologicznie zrównoważona, innowacyjna i konkurencyjna gospodarka. Kształcenie specjalistów zarządzających i analizujących funkcjonowanie tak ukierunkowanych rozwojowo przedsiębiorstw i instytucji oznacza, że wzrasta rola Wydziału jako oryginalnej jednostki szkolnictwa wyższego w regionie, a także w Unii Europejskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Program studiów drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość jest podporządkowany prawidłowej i logicznej kolejności poszczególnych treści programowych. Zdecydowana większość zajęć ma cel, poza zdobyciem przez studentów odpowiedniej wiedzy, wykształcenie praktycznych umiejętności stosowania tej wiedzy. Od drugiego semestru rozpoczyna się realizacja zajęć w ramach ścieżek kształcenia do wyboru, zawierających treści specjalizacyjne, które ukierunkowane są na profil praktyczny absolwenta kierunku finanse i rachunkowość. Kształcenie w zakresie specjalistycznych języków obcych rozpoczyna się w semestrze pierwszym i trwa przez trzy semestry. We wszystkich semestrach kształcenie w zakresie języka obcego dotyczy zawodowego języka obcego na poziomie B2+.

Program studiów, z podziałem na treści programowe dostępny jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Politechniki Rzeszowskiej (Załącznik 1.5a-e).

Studia drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość o profilu praktycznym prowadzone są w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przez cztery semestry i kończą się tytułem zawodowym magistra. Szczegółową organizację roku akademickiego ogłasza Rektor w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego. Zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odbywają się zgodnie z harmonogramem dostępnym na stronach internetowych wydziału (Załącznik 2.1a-d).

Program studiów drugiego stopnia pozwala uzyskać co najmniej 120 punktów ECTS. Ogólna liczba godzin w formie zorganizowanych zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz studentów na studiach stacjonarnych wynosi 1440, zaś na studiach niestacjonarnych 1128.

Przypisanie wszystkich efektów kierunkowych do poszczególnych zajęć oraz ich rozwinięcia zawiera program studiów oraz karty zajęć (Załączniki 1.5a-e).

Zajęciom do wyboru przypisano 37 punktów ECTS (30,8% łącznej liczby punktów ECTS). Do tych zajęć zalicza się: zajęcia specjalnościowe 31 punktów ECTS (w ramach specjalności rachunkowość i controlling lub finanse przedsiębiorstw i instytucji), język obcy specjalistyczny 6 ECTS (j. angielski lub niemiecki).

W ramach kształcenia w języku obcym w programie studiów realizowane są zajęcia nie tylko w formie lektoratu języka obcego (do wyboru, 60 godzin, 6 ECTS), ale także zajęcia Project Financial Management (15W, 15 L, 4 ECTS), które w całości prowadzone są w specjalistycznym języku angielskim. Program studiów drugiego stopnia na kierunku finanse i rachunkowości przewiduje również zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych: etykieta biznesowa (2 ECTS), procesy społeczno-gospodarcze (2 ECTS), etyka w finansach i rachunkowości (1 ECTS) oraz wykład monograficzny (1 ECTS).

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów, lektoratów, a także praktyk zawodowych. Ponad 50% zajęć w toku studiów realizowanych jest w formie zajęć praktycznych. Dzięki stosowaniu takich rozwiązań, możliwy jest aktywny udział studentów w zajęciach. Taka struktura zajęć zachęca i umożliwia aktywny udział studentów w zajęciach, a samodzielna praca lub w grupach na takich zajęciach sprzyja rozwijaniu kompetencji społecznych, a także kształtowaniu umiejętności praktycznych.

Liczebność grup na zajęciach jest zróżnicowana i dostosowana do formy zajęć. Ustalana jest zgodnie z Zarządzeniem nr 27/2019 Rektora PRz w sprawie ustalenia liczebności grup studenckich dla poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych (Załącznik 2.2), co umożliwia zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia oraz dogodnych warunków realizacji zajęć. Dla grup laboratoryjnych/projektowych jest to zwykle od 10 do 15 osób, dla grup ćwiczeniowych od 20 do 30 osób, a dla lektoratów od 15 do 20 osób. Grupy wykładowe odpowiadają liczbie studentów na danym roku, na co pozwala wielkość sal wykładowych, którymi dysponuje uczelnia. Szczegółowy wykaz infrastruktury dydaktycznej Wydziału został omówiony w kryterium 5.

Wszystkie zajęcia odbywają się w salach, które są dostosowane do liczebności grupy. Zajęcia laboratoryjne i projektowe odbywają się w wyposażonych w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie laboratoriach z dostosowaną liczbą stanowisk pracy do liczebności grup. Pozwala to studentom na nabycie wiedzy i umiejętności praktycznych, a prowadzącym zajęcia umożliwia lepszą kontrolę osiągniętych efektów uczenia się i, w konsekwencji, ciągłe doskonalenie stosowanych metod i technik dydaktycznych. Proporcje pomiędzy poszczególnymi formami zajęć przedstawia program studiów (Załączniki 1.5a-e).

Organizacja danego roku akademickiego jest ogłaszana w zarządzeniu Rektora w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego, zgodnie z Regulaminem studiów wyższych (§ 16, ust. 2, Załącznik 2.3). Zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych odbywają się zgodnie z rozkładem zajęć dostępnym na stronach internetowych wydziału (Załącznik 2.1a-d). Zajęcia trwają 15 tygodni w semestrze. Zarządzenie Rektora uwzględnia również dni wolne oraz wskazuje te dni, z

których zajęcia będą realizowane w inny dzień tygodnia. Zajęcia na studiach stacjonarnych są realizowane w blokach po 90 min. Tygodnie podzielone są na tydzień A oraz B, co jest istotne dla zajęć, które są zaplanowane w wymiarze 15 godz. Ostatni tydzień zakłada dla takich zajęć pojedyncze godziny uzupełniające ich wymiar do 15.

Zajęcia na studiach stacjonarnych zaczynają się najwcześniej o godz. 7.00 i odbywają się w 90-minutowych blokach (po 2 godziny lekcyjne), po których następuje 15-minutowa przerwa umożliwiająca studentom przemieszczenie się do następnej sali. Na studiach niestacjonarnych zajęcia zaczynają się o godz. 8.30 i trwają 45 minut, po nich następuje 5-minutowa przerwa, zajęcia są łączone w bloki 3-godzinne, a pomiędzy blokami następuje 15-minutowa przerwa. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w soboty i niedziele.

Metody kształcenia stosowane na drugim stopniu studiów na kierunku finanse i rachunkowość są dostosowane do poszczególnych form prowadzenia zajęć: wykładów, ćwiczeń, zajęć projektowych, laboratoryjnych, lektoratów i praktyk. Wpływ na ich dobór mają również specyfika zajęć, treści programowe oraz zakładane efekty uczenia się. Dla zajęć audytoryjnych takich jak wykład metody kształcenia są metodami werbalnymi, interaktywnymi takimi jak: wykład, wykład problemowy, dyskusja, konwersatorium, omawianie problemów i przykładów z praktyki wraz z ich rozwiązaniem modelowym, które realizują efekty uczenia się w zakresie wiedzy oraz umiejętności, a także w części kompetencji społecznych. W ramach ćwiczeń, laboratoriów i projektów stosuje się metody pozwalające na aktywne włączenie studentów w proces realizacji zajęć i pozwalające na realizację efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W ramach zajęć ćwiczeniowych, projektowych i laboratoryjnych stosuje się głównie metody kształtujące umiejętności praktyczne studentów.

Studenci kształcą praktyczne umiejętności przeprowadzania modelowania, identyfikacji, pomiaru i wyceny różnych wielkości ekonomicznych, opracowania i interpretacji uzyskanych wyników, formułowania wniosków oraz kompetencje społeczne związane z planowaniem swojej działalności, gotowością do pracy w zespole, w którym studenci pełnią różne role. Praktyczne i problemowe aspekty przekazywanej wiedzy i umiejętności są realizowane w ramach zajęć ćwiczeniowych, laboratoryjnych oraz projektowych i zapoznają studenta z podstawowymi metodami, technikami, narzędziami i źródłami stosowanymi przy rozwiązywaniu zadań praktycznych z zakresu ekonomii i finansów. W trakcie tych form zajęć wykorzystywane są narzędzia informatyczne w postaci oprogramowania informatycznego, które zostało opisane dokładniej w kryterium 5 dotyczącym infrastruktury.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość obejmują jedynie wykłady prowadzone w ramach studiów niestacjonarnych (312 godzin wykładu zdalnych co daje 17 pkt. ECTS). Reguluje to Zarządzenie Nr 44/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie ustalenia form zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Załącznik 2.4). Wszystkie prowadzone są w formie synchronicznej. Zajęcia te realizowane są za pomocą systemu MS Teams oraz pomocniczo Moodle. Wykłady te są w rozkładzie zajęć grupowane w ten sposób, że w dany dzień nie są realizowane zajęcia stacjonarne, a jedynie wykładowe. W ramach kontaktów ze studentami oraz przekazywania im informacji zwrotnych nauczyciele akademicy wykorzystują również swoje strony domowe (wizytówki) dostępne na stronach Wydziału Zarządzania oraz system USOS.

Na studiach przewidziana jest i rozliczana na IV semestrze studiów praktyka zawodowa w wymiarze 360 godz., której przypisano 12 ECTS. Praktyka jest obowiązkowa dla studiów o profilu praktycznym. Szczegółowe zasady organizacji praktyk są stale doskonalone. Określało je Zarządzenie nr 39/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad organizacji i zaliczania praktyk zawodowych dla studentów Politechniki Rzeszowskiej (Załącznik 2.5), zmienione przez Zarządzenie nr 2/2024 im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 9 stycznia 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 39/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 7 kwietnia 2021 r. w sprawie zasad organizacji i zaliczania praktyk zawodowych dla studentów Politechniki Rzeszowskiej (Załącznik 2.6).

Praktyki studenckie mają na celu poznanie specyfiki pracy na różnych stanowiskach, w różnych branżach merytorycznie związanych z kierunkiem studiów, wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej na studiach (integracja wiedzy teoretycznej z praktyką), poznanie praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach zgodnych z wybraną ścieżką kształcenia, poznanie własnych możliwości na rynku pracy, nawiązanie kontaktów zawodowych, zdobycie materiałów empirycznych potrzebnych do napisania pracy dyplomowej. Wydział dysponuje bazą przedsiębiorstw, które zapewniają realizację ramowego programu praktyk i osiągnięcie przewidzianych efektów uczenia się, jednak student ma także możliwość indywidualnego wskazania miejsca odbywania praktyki. Po weryfikacji przedsiębiorstwa przez kierownika praktyk, zawierana jest umowa trójstronna. Student zapoznaje się z Celami i ramowym programem praktyk studenckich na kierunku finanse i rachunkowość (Załącznik 2.7). Indywidualny program praktyk powinien umożliwiać ogólne zapoznanie z jednostką, w tym: poznanie zakresu działania, systemu zarządzania, zasad przepływu informacji, struktury majątkowej, wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania jednostek wewnętrznych, makro- i mikrootoczenia danej jednostki, pozycji rynkowej danej jednostki, narzędzi finansowych stosowanych w danym podmiocie. Ze względu na obecność zagadnień związanych z finansami i rachunkowością w każdym podmiocie praktycznie nie ma ograniczeń co do wyboru podmiotu, w którym student może odbywać praktykę. Listę przewidzianych efektów uczenia się dla zajęć praktyka przedstawia załącznik 2.8. Natomiast proces przebiegu praktyk oraz zaliczania praktyk przedstawia załącznik 2.9.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie praktyki oraz wyznaczonych przez osobę odpowiedzialną za ich realizację ze strony zakładu pracy. Po ich zakończeniu student jest zobowiązany dostarczyć w określonym terminie do kierownika praktyk studenckich następujące dokumenty, tj. Zaświadczenie o odbyciu praktyki wystawione przez zakład pracy, Ocenę praktykanta wystawioną przez opiekuna praktyk, Raport z przebiegu praktyki przygotowany przez studenta, a także dodatkowy formularz oceny praktykanta przez opiekuna praktyk ze strony firmy spełniający wymogi stawiane studentom na WZ. Dodatkowo student może uzupełnić dobrowolną ankietę oceny miejsca odbywania praktyk oraz anonimową ankietę odnośnie kierownika praktyk dla kierunku i opiekuna praktyk ze strony jednostki gospodarczej. Na podstawie przedłożonych dokumentów i rozmowy ze studentem, kierownik praktyk studenckich wystawia ocenę, którą wprowadza do systemu USOS na koniec IV semestru. Niezaliczenie praktyki przez studenta jest jednoznaczne z niezaliczeniem semestru, w którym praktyka powinna być realizowana. Należy zaznaczyć, że kierownik praktyk studenckich przeprowadza kontrolę przebiegu praktyk, co ma odzwierciedlenie w protokole hospitacji. W przypadku nieuzasadnionej nieobecności studenta na praktykach może ona zostać niezaliczona.

Na kierunku finanse i rachunkowość zajęcia są planowane tak, aby nakład pracy studenta rozłożony był równomiernie. W trakcie każdego semestru studenci mają uzyskać co najmniej 30 punktów ECTS.

Indywidualne zainteresowania studentów są realizowane poprzez wybór ścieżki kształcenia, seminarium oraz pracy dyplomowej, a także przez możliwość rozwijania swoich zainteresowań w kołach naukowych działających na Wydziale Zarządzania (Załącznik 1.7). Student ma możliwość kreowania tematyki pracy dyplomowej w uzgodnieniu z promotorem. Ma to na celu uwzględnienie własnych zainteresowań.

Politechnika Rzeszowska umożliwia studentom ubieganie się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów (IOS) (§ 20 Regulaminu studiów wyższych, Załącznik 2.3). Dzięki temu istnieje możliwość realizacji programu studiów w sposób dostosowany do sytuacji życiowej danego studenta. Dotyczy to w szczególności studentów wychowujących dzieci, osób z niepełnosprawnościami, osiągających wybitne wyniki sportowe, aktywnie uczestniczących w pracach samorządu studenckiego oraz studiujących równolegle na innym kierunku.

Uczelnia stara się również ciągle poprawiać warunki do studiowania osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to nie tylko odpowiedniego przygotowania infrastruktury, ale również bezpośredniego wsparcia z dotacji przedmiotowej, w ramach której studenci korzystają z godzin wyrównawczych,

alternatywnych form zajęć wychowania fizycznego, asystentów dydaktycznych oraz wypożyczają sprzęt – głównie komputerowy z magazynu Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Studenci chętnie korzystają również ze wsparcia psychologicznego, które jest udzielane w Biurze BON, ale na życzenie prowadzone jest również w formie zdalnej. Studenci korzystali ze środków przedmiotowych głównie w zakresie dostosowania procesu kształcenia lub prowadzenia działalności naukowej oraz w obszarze assistive technologies. Pracownicy wydziału uczestniczyli w szkoleniach świadomościowych związanych z tematyką funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz osób o specjalnych potrzebach w środowisku akademickim. Politechnika Rzeszowska powołała także Koordynatora ds. dostępności: <https://dostepnosc.prz.edu.pl/>.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja

Uchwały o szczegółowych warunkach, trybie oraz terminie rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia I i II stopnia corocznie podejmuje Senat Politechniki Rzeszowskiej. Zasady na rok akademicki 2025/26 określała Uchwała nr 29/2024 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2025/2026 (Załącznik 3.1) oraz Uchwała nr 62/2025 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 czerwca 2025 r. zmieniająca uchwałę nr 29/2024 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2025/2026 (Załącznik 3.2). Rekrutację przeprowadza Międzywydziałowa Komisja Rekrutacyjna (MKR). Zakres jej pracy i obowiązki określa aktualne zarządzenie Rektora. W roku akademickim 2025/26 obowiązującym aktem było Zarządzenie nr 30/2024 Rektora PRz z dnia 25 kwietnia 2024 r. (Załącznik 3.3) oraz Zarządzenie nr 45/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 maja 2025 r. zmieniające zarządzenie nr 30/2024 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej (Załącznik 3.4).

Uczelnia prowadzi rekrutację kandydatów na studia w Systemie Internetowej Rekrutacji kandydatów (SIR), przez stronę internetową <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Rejestracja jest dostępna całą dobę w okresie rekrutacji, wynikającym z harmonogramu, w trybie umożliwiającym rejestrację i modyfikację dokonanych przez kandydata wpisów. Uczelnia zapewnia kandydatom dostęp do stanowisk komputerowych, umożliwiających dokonanie rejestracji w SIR. MKR podejmuje w formie uchwały decyzję o wymaganej minimalnej liczbie punktów, uprawniającej do przyjęcia na określony kierunek, poziom i profil kształcenia oraz formę studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne.

Decyzję o przyjęciu w roku akademickim 2025/26 kandydatów na studia II stopnia MKR podjęła w ramach planowanej liczby miejsc określonej w Zarządzeniu nr 30/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej, w sprawie określenia liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia rozpoczynających cykl kształcenia w roku akademickim 2025/26, na które była prowadzona rekrutacja (Załącznik 3.5) zgodnie z następującymi zasadami:

- utworzenie listy rankingowej, pozycja na liście rankingowej wynika z punktów, które uwzględniają ocenę na dyplomie ukończenia studiów wyższych, średnią ocen z ukończonych

studiów wyższych oraz ocenę z egzaminu wstępnego sprawdzającego posiadane przez kandydata kompetencje wymagane do podjęcia studiów drugiego stopnia na danym kierunku studiów (Załącznik 3.1 i Załącznik 3.2 – Szczegółowe warunki i tryb rekrutacji na studia drugiego stopnia dla poszczególnych kierunków studiów w roku akademickim 2025/26, Rozdział 3). Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia II stopnia kierunku finanse i rachunkowość, który nie ukończył kierunku I stopnia finanse i rachunkowość, może przystąpić do egzaminu wstępnego. Zasady powoływania komisji rekrutacyjnych i egzaminacyjnych oraz zakresu obowiązków i zadań komisji związanych z rekrutacją na studia pierwszego i drugiego stopnia określa Zarządzenie Rektora Nr 16/2024 Politechniki Rzeszowskiej z dnia 14 marca 2024 r. (Załącznik 3.6). Natomiast Wydziałowa Komisja Egzaminacyjna ds. egzaminu wstępnego na studia drugiego stopnia została powołana Zarządzeniem Nr 33/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 12 maja 2025 r. (Załącznik 3.7).

- na podstawie listy rankingowej MKR tworzy listę kandydatów przyjętych oraz listę kandydatów nieprzyjętych z powodu niewystarczającej liczby punktów.
- w przypadku, gdy liczba kandydatów jest mniejsza niż limit miejsc (Załącznik 3.3), Rektor może podjąć decyzję o przeprowadzeniu rekrutacji uzupełniającej.

Zgodnie z § 6 pkt. 1 Regulaminu studiów wyższych na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza student może być przyjęty na Uczelnię w trybie przeniesienia z innej uczelni, w tym także zagranicznej na zasadach określonych w § 23 tego Regulaminu (Załącznik 2.3). Na podstawie dokumentacji z przebiegu studiów realizowanych na innym kierunku studiów w PRz lub w innej uczelni, potwierdzonej przez dziekanat wydziału, z którego student się przenosi prodziekan ds. kształcenia wyznacza różnice programowe i proponowany semestr, na który przenoszący się student może zostać zapisany. Ostateczną decyzję podejmuje Rektor.

W PRz obowiązują szczegółowe warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które są zawarte w uchwale nr 51/2019 Senatu PRz z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania organizacji potwierdzania efektów uczenia się do wymagań określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Załącznik 3.8). Zgodnie z tymi uchwałami na WZ powołany został wydziałowy koordynator ds. potwierdzania efektów uczenia się, którego zadania ściśle określają wspomniane wyżej uchwały.

W ramach rekrutacji sprawdzane są kompetencje cyfrowe rekrutujących się. Student powinien posiadać zestaw umiejętności potrzebnych do wyszukiwania różnych rodzajów zasobów cyfrowych (plików, stron internetowych itp.), uzyskiwania do nich dostępu i poruszania się między nimi. Przyjmuje się, że proces pozytywnego zarejestrowania w systemie SIR oznacza nabycie kompetencji w stopniu wystarczającym do kontynuowania nauki. Nabyte kompetencje cyfrowe pozwolą studentowi na porównywanie różnych źródeł informacji i zrozumienie, które z nich są wiarygodne.

Weryfikacja stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się

Weryfikacja stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest realizowana w sposób ciągły. W ramach przygotowania procesu dydaktycznego koordynatorzy zajęć mają obowiązek opracować aktualne karty zajęć w uczelnianym systemie KRK, w których obok ramowych treści zajęć są podawane formy realizacji zajęć prowadzące do osiągnięcia efektów uczenia się oraz sposoby weryfikacji, a także warunki zaliczania poszczególnych form zajęć. Dobór metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jest obowiązkiem koordynatora zajęć. Podlega on weryfikacji ze strony WKZJK na podstawie losowo wybranych zajęć w procesie realizowanego corocznie okresowego przeglądu programów studiów. Obejmuje to również efekty prowadzące do uzyskania kompetencji praktycznych, które często są sprawdzane w trakcie zajęć ćwiczeniowych, laboratoryjnych i projektowych poprzez obserwację wykonawstwa powierzonych zadań, sprawozdania z wykonanych ćwiczeń i uzyskanych rezultatów oraz realizację i prezentację projektów obejmujących rozwiązywanie wybranych problemów praktycznych.

Oceny studentów dokonuje się zgodnie z warunkami zaliczenia zajęć zawartych w karcie zajęć, które zgodnie z regulaminem studiów są podawane do ich wiadomości w ciągu dwóch tygodni od rozpoczęcia semestru.

Studenci uzyskują oceny na podstawie uczestnictwa w zajęciach, podczas których realizują określone przez prowadzącego zadania na podstawie przygotowywanych prac etapowych oraz innych, określonych w kartach zajęć, aktywności. Oceny częściowe są wystawiane na podstawie bieżącej weryfikacji wiedzy i umiejętności na podstawie odpowiedzi na pytania, jakości realizowanych w czasie zajęć zadań, prezentacji dokonań, wykonanych projektów oraz przeprowadzanych testów, egzaminów. Oceny uwzględniają stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez poszczególnych studentów.

Koordynator wprowadza ocenę do Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) w terminach wyznaczonych przez prorektora ds. kształcenia. Natomiast rozliczenia semestralnego studentów dokonuje prodziekan ds. kształcenia. Szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji postępów studentów zawiera Zarządzenie nr 124/2024 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych, w tym także w postaci elektronicznej oraz odnotowywania osiągnięć studenta z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (Załącznik 3.9) oraz Zarządzenie nr 22/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 22 kwietnia 2025 r. zmieniające zarządzenie nr 124/2024 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych w tym także w postaci elektronicznej oraz odnotowywania osiągnięć studenta z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (Załącznik 3.10).

Celem zapewnienia możliwości monitorowania procesu potwierdzania uzyskanych efektów uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, określonych dla kierunku studiów, został wprowadzony na uczelni obowiązek archiwizacji prac etapowych studentów. Obecnie proces archiwizacji odbywa się na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 19/2023 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie zasad przechowywania prac zaliczeniowych stanowiących potwierdzenie osiągnięcia przez studentów, doktorantów oraz uczestników studiów podyplomowych określonych w programie studiów efektów uczenia się (Załącznik 3.11). Archiwizację prac dyplomowych reguluje Zarządzenie nr 4/2021 Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie zasad i trybu wykonania oraz archiwizacji prac dyplomowych w Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.12) oraz Zarządzenie nr 11/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 lutego 2025 r. zmieniające Zarządzenie nr 4/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie zasad i trybu wykonania oraz archiwizacji prac dyplomowych na Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.13).

W przypadku Wydziału Zarządzania ustalone zostały następujące metody dokumentowania realizacji założonych efektów uczenia się oraz czas i forma przechowywania dokumentacji:

1. Dla egzaminów i zaliczeń ustnych nauczyciel akademicki przygotowuje wykaz zadawanych pytań, który przechowuje się w formie elektronicznej przez kolejny rok.
2. Dla egzaminów i zaliczeń pisemnych nauczyciel akademicki przygotowuje pojedyncze prace studentów odpowiadające różnym ocenom i przekazuje je do zarchiwizowania w wersji elektronicznej przez kolejny rok.
3. Dla egzaminu dyplomowego komisja egzaminu dyplomowego weryfikuje stopień osiągnięcia przez studenta zamierzonych efektów uczenia się poprzez pracę dyplomową oraz wyniki egzaminu dyplomowego; dokumentację realizacji efektów kształcenia wraz z protokołem obrony i recenzjami pracy dyplomowej przechowuje się w formie papierowej w teczce osobowej studenta, natomiast pracę dyplomową w formie elektronicznej w systemie APD.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest prowadzone przez WKZJK podczas corocznej oceny programów studiów. Jest ona realizowana m.in. na podstawie analizy tzw. sprawności kształcenia uwzględniającej liczbę studentów, którzy uzyskują wpis na kolejny semestr z kompletem punktów ECTS oraz tych, którzy realizują dług dopuszczalny, powtarzają semestr lub zostali skreśleni z listy studentów.

Student, który zaliczył wszystkie zajęcia wraz z praktyką i osiągnął zakładane efekty uczenia się, może przystąpić do egzaminu dyplomowego, który jest poprzedzony przygotowaniem i złożeniem pracy dyplomowej.

Zdobytą wiedzę i umiejętności studenci wykorzystują podczas swojej działalności w kołach naukowych mającej potwierdzenie w licznych publikacjach i udziale w konferencjach związanych z kierunkiem studiów (Załącznik 1.7). Warto również nadmienić, że Wydział Zarządzania wyróżnia się najwyższą liczbą studentów nagrodzonych stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Beneficjentami stypendiów MNiSW na WZ są w przeważającej większości studenci kierunku finanse i rachunkowość. Szczegółowe zestawienie liczby studentów pobierających stypendium MNiSW w latach 2021-2025 zostało przedstawione w kryterium 8.

Dyplomowanie

Studenci studiów II stopnia w trakcie 3 i 4 semestru przygotowują pracę dyplomową magisterską, która jest jednym z elementów potwierdzających osiągnięcie przewidzianych efektów uczenia się, również praktycznych. Studenci, kierując się obszarami tematycznymi proponowanymi przez poszczególnych pracowników, wybierają przyszłych promotorów i ustalają z nimi temat pracy, który jest zgłaszany prodziekanowi ds. kształcenia. Temat pracy jest zatwierdzany i zapisywany w systemie USOS po sprawdzeniu jego zgodności z kierunkiem studiów. Jeśli temat budzi wątpliwości prodziekana ds. kształcenia, jest on konsultowany dodatkowo z WKZJK i modyfikowany, jeśli zachodzi taka konieczność.

Studenci studiów II stopnia rozwijają kompetencje, które są niezbędne do prawidłowego przygotowania pracy magisterskiej. Pozwalają na to takie zajęcia jak: statystyka, seminaria magisterskie podczas których studenci poznają kolejne metody, narzędzia i techniki badawcze, poszerzając swoją wiedzę i umiejętności ze studiów I stopnia.

Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego obejmującego weryfikację efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów. Przebieg egzaminu określa § 50 Regulaminu studiów wyższych na Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 2.3).

Zgodnie z Regulaminem studiów wyższych, warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie zaliczenia wszystkich zajęć objętych programem studiów oraz wymaganej liczby punktów ECTS określonych odpowiednio w programie studiów (Załącznik 1.5a).

Absolwenci studiów II stopnia mają możliwość kontynuacji kształcenia w Szkole Doktorskiej i/lub mogą skorzystać z bogatej oferty studiów podyplomowych. Na WZ funkcjonuje Centrum Studiów Podyplomowych (CSP) oferujące szeroką ofertę studiów podyplomowych. Obecnie dostępnych jest kilkanaście kierunków. Na szczególną uwagę zasługują studia Master of Business Administration (MBA) oraz Executive Master of Business Administration (EMBA) oraz Zarządzanie finansami i controlling menedżerski. Celem studiów MBA jest dostarczenie słuchaczom nowoczesnej wiedzy zarządczej oraz umiejętności praktycznych niezbędnych do zarządzania organizacją przyszłości. Natomiast studia podyplomowe Executive MBA zostały przygotowane przez pracowników Wydziału Zarządzania PRz we współpracy ze Stowarzyszeniem "Dolina Lotnicza" w odpowiedzi na istotne zapotrzebowanie firm przemysłowych, przede wszystkim z Doliny Lotniczej. Znajdujące się w ofercie studia podyplomowe Zarządzanie finansami i controlling menedżerski umożliwiają uzyskanie wszechstronnych kompetencji w zakresie stosowania nowoczesnych metod, technik i narzędzi zarządzania finansami i controllingu. Wśród słuchaczy ww. studiów podyplomowych a także pozostałych kierunków znajduje się liczne grono absolwentów WZ.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza kładzie nacisk na rozwój i długotrwałą budowę stabilnej kadry realizującej proces kształcenia, co znajduje swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych Uczelni i Wydziału Zarządzania (Załącznik 1.2 i Załącznik 1.3). Zgodnie ze strategią istotnym elementem jest zapewnienie satysfakcji studentów, a także zwiększenie ich szansy na sukces zawodowy.

Aktualnie na Wydziale Zarządzania zatrudnionych jest 158 nauczycieli akademickich, w tym 5 profesorów zwyczajnych, 40 doktorów habilitowanych, 88 doktorów i 25 magistrów. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość są pracownikami zatrudnionymi na umowę o pracę lub na umowy cywilno-prawne. Prowadzący zajęcia posiadają stosowny dorobek naukowy, który zapewnia prawidłową realizację programu studiów w obszarze dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się. Posiadają oni duże doświadczenie dydaktyczne, często duże doświadczenie praktyczne, jak również prowadzą współpracę międzynarodową. Pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału nieustannie podnoszą swoje kompetencje i zdobywają kolejne stopnie oraz tytuły naukowe. Szczegółowe informacje dotyczące dorobku i doświadczenia kadry zawierają charakterystyki kadry prowadzącej zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość (Załącznik 4.1).

Potwierdzeniem wysokiego poziomu dorobku naukowego pracowników badawczo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania, którzy prowadzą zajęcia na II stopniu studiów na kierunku finanse i rachunkowość, jest uzyskanie kategorii naukowej B+ w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Efekty realizowanych przez pracowników badań są przenoszone do treści prowadzonych zajęć i wpływają pozytywnie na strukturę programu studiów oraz treści programowe, a także tematykę prac dyplomowych.

Polityka kadrowa Wydziału nastawiona jest na podnoszenie kompetencji kadry, jej aktywizację do zdobywania stopni i tytułów naukowych oraz publikacji wyników badań w uznanych czasopismach. W rozwoju naukowym kadry widoczne są postępy w publikowaniu wyników badań naukowych w czasopismach zagranicznych. Pracownicy badawczo - dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość współpracują w zakresie publikacyjnym z naukowcami z zagranicy (Załącznik 4.2).

Pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą w organizacji inicjatyw i wydarzeń o charakterze naukowo-edukacyjnym na WZ, do których należą m.in.: Podkarpackie Mistrzostwa Przedsiębiorczości Społecznej, Dni Otwartego Biznesu, Dyplomowa Sesja Posterowa POSTER MASTER. Cyklicznie odbywają się różne konferencje i seminaria m.in. Konferencje Naukowe: „Ogólnopolska Konferencja Naukowa Lwy Rachunkowości” (odbyło się już 22 edycji), „Ogólnopolska Konferencja Naukowa Wyzwania współczesnych ubezpieczeń” (odbyło się 7 edycji), „Nauki o zarządzaniu i jakości wobec współczesnych wyzwań nauki i biznesu w turbulentnym otoczeniu”, „Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju”, „Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa współczesnego świata - Wymiar polityczno-prawny”, „Dobre praktyki zarządzania projektami” – PM Day na Politechnice Rzeszowskiej, „Perspektywa Humanistyczna i Społeczna w Naukach Technicznych – HuSNaT”, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Logistyka oczami studentów”.

Ponadto, pracownicy wydziału są członkami różnego rodzaju gremiów o zasięgu regionalnym i krajowym np.: Prezes Podkarpackiego Centrum Gospodarczego, członek Rad Nadzorczych (Zakład Energetyczny Białystok S.A., PKS w Rzeszowie S.A.), V-ce Prezes Zarządu Podkarpacki Klub Biznesu, członek Rad Nadzorczych (Siarkopol, Zakłady Azotowe Puławy), doradca Zarządów (Flotex Polska, NH Development, Luqam, ProPoint), V-ce Prezes Wojewódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa

Ekonomicznego w Rzeszowie, V-ce Prezes Stowarzyszenia Księgowych w Polsce Oddział Podkarpacki., Rady Nadzorczej RR „Radia Rzeszów”.

Pracownicy WZ są członkami np.: Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych, Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, Komisji Rewizyjnej Podkarpackiego Centrum Gospodarczego, Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, Polskiego Naukowego Towarzystwa Marketingu, Polskiego Towarzystwa Towaroznawczego, CID Group Board, Polskiej Izby Przemysłu Targowego, Stowarzyszenia Public Relations i Promocji Uczelni Polskich „PROM”, Zespołu doradczego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do spraw programu „Doskonała nauka” i „Doskonała nauka II”, Organu Nadzoru Stowarzyszenia Dżet Rzeszów-Boguchwała, Polskiego Towarzystwa Statystycznego, Zarządu Podkarpackiego Domu Ubezpieczeń, Zarządu Sanatorium Dedal.

Pracownicy wydziału prowadzący kształcenie na kierunku finanse i rachunkowość są ekspertami, np. Podkarpackiego Urzędu Marszałkowskiego, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Podkarpackiego Klubu Biznesu, Podkarpackiego Domu Ubezpieczeń Sp. z o.o.

Wielu pracowników posiada bogate doświadczenie współpracy z różnymi instytucjami zewnętrznymi - Deloitte CE Business Services, RARR-em z siedzibą w Rzeszowie, PZU S.A., Urzędem Skarbowym, Korporacją Ubezpieczeniową Filar S.A., Podkarpackim Klubem Biznesu, Danmar Computers w Rzeszowie, Siarkopolem, Zakładami Azotowymi Puławy, Podkarpackim Domem Ubezpieczeń, Sanatorium Dedal, Flotex Polska, NH Development, Luqam, ProPoint, Rozgłośnią Regionalną Radia Rzeszów S.A., Antdata sp. z o.o. sp. Komandytowa, Solvera Gawel Technology, Sądem Okręgowym w Rzeszowie, Szpitalem Wojewódzkim w Przemyślu, WF PZL Zakładem Doświadczalnym Sp. z o.o., Elektrociepłownią Mielec S.A., PZL Mielec S.A., Pilkington Automotive S.A., BAĆ-POL S.A., Zelmer S.A., Laps Sp. z o.o., PoliMarky Sp. z o.o., Tarczyński S.A., PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów, Inwemer Sp. z o.o., Grupa Hoteli WAM Sp. z o.o., Rafinerią Nafty Jedlicze S.A., Zakładem Energetycznym Białystok S.A., Dreams Come True Sp. z o.o., PKS w Rzeszowie S.A., Gospodarką Komunalną Sp. z o.o. w Boguchwale.

Wybrani pracownicy posiadają certyfikaty poświadczające ukończenie różnorodnych kursów czy szkoleń. Do przykładowych certyfikatów należą: Certyfikat ukończenia szkoleń „Zarządzanie ryzykiem w banku komercyjnym”, Certyfikat ukończenia kursu "Akademia EITCA - Europejska Akademia Certyfikacji Informatycznej. Program poświadczania kompetencji w ramach standardu Europejskiej Certyfikacji Informatycznej", Certyfikaty uzyskane na platformie szkoleniowej Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości (<https://szkolenia.pfp.com.pl>) z wykorzystania zaawansowanych możliwości MS Excel oraz PowerQuery m.in. szkolenia dotyczące segmentacji oraz analizy Pareto, kurs *Modelowanie procesów biznesowych: BPMN 2.0 oraz BPMN w pigułce*, Certyfikat nr 296/2022/KRM/KUL/C „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych”, Certyfikat nr 141/10/2022/KRM/KUL/ „Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych” , Certyfikaty „Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, Certyfikat Księgowy nr 28286/2008 wydany przez Ministra Finansów uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, Certyfikat „Auditora wewnętrznego systemu zarządzania jakością ISO 9001 oraz systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001”, PRINCE2® Foundation Certificate in Project Management, Certyfikat "Zarządzanie jakością i jakością kształcenia w uczelniach", Certyfikat "Nowoczesne metody dydaktyczne i praca ze studentami o zróżnicowanych potrzebach.

Obsada zajęć dydaktycznych

Za obsadę zajęć dydaktycznych i prawidłową organizację procesu dydaktycznego na Wydziale Zarządzania odpowiedzialni są kierownicy poszczególnych katedr i zakładów oraz dziekan WZ. Dla kierunku finanse i rachunkowość przy obsadzie zajęć dydaktycznych decydujące są następujące kryteria: wykształcenie, dorobek naukowy pracownika oraz osiągnięcia praktyczne i dydaktyczne związane z dyscyplinami powiązаныmi z danymi zajęciami. Przydzielając zajęcia dydaktyczne uwzględnia się także wyniki ankiet studentów dotyczące nauczyciela akademickiego i zawarte w nich uwagi oraz sugestie. Zasadę powierzania nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych w ramach

pensum dydaktycznego i w godzinach ponadwymiarowych reguluje Regulamin Pracy Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 40/2019 z późniejszymi zmianami (Załączniki 4.3a-c).

Pracownicy, którym kierownicy powierzyli prowadzenie zajęć na kierunku finanse i rachunkowość posiadają dorobek naukowy, dydaktyczny i/lub doświadczenie zawodowe. Dziekan Wydziału Zarządzania czuwa nad prawidłową realizacją obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich.

Kwalifikacje kadry realizującej program studiów są adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów oraz przyjętych efektów uczenia się. Obsada zajęć uwzględnia nie tylko aspekty formalne związane z uzyskanymi przez wykładowców dyplomami, certyfikatami i świadectwami potwierdzającymi kompetencje, ale również - właściwie dla profilu kształcenia na studiach II stopnia - związek nauczycieli akademickich z praktycznym doświadczeniem. Zajęcia prowadzące do uzyskania właściwych umiejętności są realizowane przez doświadczonych nauczycieli akademickich, którzy posiadają znaczący staż lub doświadczenie zawodowe, a ich kwalifikacje poświadczane są posiadanymi stopniami lub tytułami naukowymi, stopniami zawodowymi, a także bogatym doświadczeniem praktycznym i dydaktycznym, co umożliwia prawidłową realizację zajęć.

W gronie pracowników WZ są osoby, które uzyskały doświadczenie praktyczne zdobyte poza Uczelnią, które istotnie wpływać może na jakość prowadzonych przez nich zajęć. Wśród nich są m.in. Specjalista ds. wyceny nieruchomości PZU S.A, Dyrektor Sprzedaży Korporacja Ubezpieczeniowa Filar S.A, V-ce Prezes Zarządu Podkarpacki Klub Biznesu, Członek Rad Nadzorczych (Siarkopol, Zakłady Azotowe Puławy), Członek Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, Członek Zarządów (Podkarpacki Dom Ubezpieczeń, Sanatorium Dedal), Doradca Zarządów (Flotex Polska, NH Development, Luqam, ProPoint), Naczelnik Urzędu Skarbowego, Vice-Przewodniczący Rady Nadzorczej Rozgłośni Regionalnej Radia Rzeszów S.A, Członek Rady Nadzorczej RR „Radia Rzeszów”, Vice-przewodnicząca Rady Nadzorczej w BFR sp. z o.o., Przewodniczący Rady Nadzorczej Elektrociepłowni Mielec S.A., Dyrektor Banku BDK S.A., Dyrektor Regionalny Banku Pekao S.A. oraz Dyrektor Oddziału Banku Pekao S.A., V-ce przewodniczący Rady Nadzorczej Port Lotniczy Rzeszów, Prezes zarządu Podkarpackiego Centrum Gospodarczego, Prezes Zarządu Fundacji Instytut Rozwoju LES PERLES w Rzeszowie, Dyrektor ds. Rozwoju i Promocji Produktu oraz Inspektor Ochrony Danych Osobowych w Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia „Pro Carpathia”, Inspektor Urzędu Skarbowego, Młodszy specjalista ds. Finansów w Assec Poland SA, Główny księgowy w Zakładzie Produkcyjno-Naprawczym w Jaśle, Prezes Zarządu w Centrum Edukacji i Doradztwa w Biznesie Sp. z o.o., Partner w Finanse Group Sp. z o.o., Trener w Związku Rewizyjnym Banków Spółdzielczych w Warszawie, Trener w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce Oddział Podkarpacki, Dyrektor Sprzedaży Korporacyjnej w PZU Życie SA, Menadżer Sprzedaży Korporacyjnej w PZU Życie SA.

Kadra Wydziału Zarządzania jest nastawiona na własny rozwój naukowy i permanentnie podnosi swoje umiejętności. W ostatnich 6 latach 2 osoby zdobyły tytuł naukowy profesora, 19 osób stopień doktora habilitowanego (7 nauki o zarządzaniu i jakości, 6 ekonomia i finanse, 4 nauki o bezpieczeństwie, 2 nauki o polityce i administracji), 12 doktora (2 inżynieria mechaniczna, 3 nauki o zarządzaniu i jakości, 2 nauki prawne, 4 ekonomia i finanse, 1 nauki o komunikacji społecznej i mediach). Pracownicy są zatrudnieni na Politechnice Rzeszowskiej w pełnym wymiarze czasu pracy – jest to ich podstawowe miejsce pracy. Zdobyte awanse naukowe pracowników dają stabilność kadrową, a najbliższe perspektywy awansu przez kolejne osoby są bardzo realne. Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Zarządzania jest zgodna ze strategią PRz. Zasady i metody doboru kadry naukowo-dydaktycznej określa Statut PRz, w którym zawarte są szczegółowe wymagania kwalifikacyjne, tryb zatrudniania i zwalniania pracowników.

Nauczyciele akademicy są oceniani przez przełożonych, ale także przez studentów w formie ankiet. Ocena ta dotyczy każdego nauczyciela oraz prowadzonych przez niego zajęć. Wgląd pracowników w wyniki ankiet sprzyja samodoskonaleniu. Dostęp do nich mają również kierownicy, którzy mogą uwzględnić je podczas dokonywania obsady zajęć oraz planowania rozwoju kadry.

Kadra Wydziału podlega również parametrycznej ocenie pracowników, która dokonywana jest przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, którą powołuje Rektor na wniosek Dziekana spośród kandydatów pozytywnie zaopiniowanych przez właściwą radę wydziału, na okres 4 lat. Ocena odbywa się według Zarządzenia nr 122/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie określenia trybu, zasad i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich (Załącznik 4.4). Ocena parametryczna uwzględnia zajmowane przez nauczyciela stanowisko (arkusze oceny są różne dla różnych stanowisk). Wyniki oceny pracownika, zarówno te dokonywane przez studentów, komisje oraz przełożonych mają istotny wpływ na nagrody, dalsze zatrudnianie, a przede wszystkim na doskonalenie jakości pracy dydaktycznej i naukowej pracownika. System motywacji pracowników polega między innymi na nagradzaniu pracowników za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną poprzez przyznawanie corocznych nagród Rektora. Pracownicy otrzymują je za uzyskanie stopni i tytułów naukowych, ale również za publikacje naukowe, skrypty, opracowywanie nowych programów studiów, tworzenie nowych kierunków studiów, patenty, tworzenie nowych laboratoriów oraz działalność organizacyjną na rzecz wydziału. Dziekan i kierownicy poszczególnych jednostek doceniają pracowników przedstawiając odpowiednim organom wnioski o przyznanie medali i odznaczeń państwowych. W obszarze badań naukowych pracownicy otrzymują wsparcie w postaci finansowania wyjazdów na staże naukowe i konferencje.

W okresie 2020-2025 przeprowadzono kilkadziesiąt szkoleń i seminariów dla pracowników badawczo-dydaktycznych dotyczących jakości badań i dydaktyki. Większość kadry akademickiej skorzystała z możliwości udziału w następujących szkoleniach:

- „Dydaktyczne czwartki na PRz” – organizowane przez funkcjonujące na PRz Centrum Doskonałości Dydaktycznej (CDD). Spotkania poświęcone są podnoszeniu kompetencji dydaktycznych i wsparciu nauczycieli akademickich we wdrażaniu aktywnych metod kształcenia i dostosowania programów studiów do aktualnych oczekiwań rynku pracy. CDD wspiera także studentów w rozwijaniu kluczowych kompetencji miękkich, które pomogą im sprawniej funkcjonować podczas zajęć dydaktycznych, w zadaniach zespołowych i organizowaniu własnej nauki. Działania CDD koncentrują się na czterech głównych obszarach: wymianie doświadczeń, szkoleniu, inspiracji i docenianiu.
- Bazy i badania patentowe w projektach B+R – webinar.
- Międzynarodowe Warsztaty Doktorantów poświęcone metodologii badań naukowych.
- Integracji grup mniejszości narodowych w środowisku lokalnym, prelegent - Prof. Angela Kim z Uniwersytetu Marywood w Pensylwanii, stypendystka programu Fulbright Specialist.
- Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz osób o szczególnych potrzebach w środowisku akademickim.
- Szkolenia z zasad indeksowania czasopism naukowych w bazie Scopus.
- „Zapoznaj się z ProtoLab w 10 minut” – zasady pozyskiwania grantów krajowych.
- Zasady ewaluacji jakości działalności naukowej.

Politechnika Rzeszowska, prowadzi wewnętrzną politykę antymobbingową i antydyskryminacyjną i nie toleruje żadnych form mobbingu, jako zjawiska wysoce nagannego oraz wszelkich przejawów dyskryminacji. Zasady przeciwdziałania zjawisku mobbingu i dyskryminacji na Uczelni ustala Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji (Załącznik 4.5a-e).

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Politechnika Rzeszowska dysponuje budynkami pełniącymi rolę dydaktyczno-naukowo-administracyjną znajdującymi się przede wszystkim w Rzeszowie. Baza dydaktyczna dedykowana dla studentów kierunku finanse i rachunkowość jest kompletna i komplementarna z prowadzonym kierunkiem. Zajęcia prowadzone są w ramach dostępnej i w pełni wystarczającej do prawidłowej realizacji zajęć infrastruktury PRz, tj. dydaktycznej, naukowej, bibliotecznej i informatycznej. Infrastruktura ta jest nowoczesna i umożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Wydział Zarządzania PRz posiada swą siedzibę w kampusie przy al. Powstańców Warszawy w Rzeszowie. Obecnie mieści się w dwóch budynkach S połączonych przeziwiazką. Pierwszy powstał w 1998 r. Jego powierzchnia wynosi ponad 2,8 tys. m². W budynku znajdują się 3 sale wykładowe, 3 sale ćwiczeniowe, kompleks laboratoriów naukowych i dydaktycznych, wydziałowe „Laboratorium Inżynierii Procesów Biznesowych”, strefa relaksu, strefa wyciszenia i pokoje pracownicze. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nowa część budynku S została oddana do użytku we wrześniu 2018 r. Jest to dwukondygnacyjny obiekt o powierzchni 1,2 tys. m², który mieści m.in. salę laboratoryjną, trzy sale ćwiczeniowe, salę seminaryjną, salę seminaryjno-konferencyjną, przestronne pomieszczenia dziekanatów oraz strefę relaksu. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, czego przykładem może być panoramiczna, przeszklona winda dla 8 osób. W budynku zainstalowano wyciszone okna oraz sterowane elektronicznie rolety. Sale wyposażone są w energooszczędne oświetlenie, klimatyzację, systemy sygnalizacji przeciwpożarowej, systemy antywłamaniowe itp. Przed budynkiem znajdują się ławki oraz miejsca na rowery. Infrastruktura WZ zlokalizowana jest również w budynku L (sale laboratoryjne, pokoje pracownicze) oraz Arcus (sale seminaryjne oraz pokoje pracownicze). Wydział korzysta także z sal wykładowych znajdujących się w innych budynkach PRz (bud. V, P, L, H). W budynku V znajduje się nowoczesne Centrum Informacyjno-Biblioteczne wyposażone w stanowiska do pracy indywidualnej, stanowiska z dostępem do zdalnych repozytoriów cyfrowych, system rezerwacji i wypożyczania książek i czasopism. W związku z postępującą cyfryzacją zasobów i zmianą sposobu dostępu do posiadanych zbiorów Centrum Informacyjno-Biblioteczne regularnie, każdego roku aktualizuje stan zasobów oraz dostępu do repozytoriów cyfrowych.

Centrum Informacyjno-Biblioteczne Politechniki Rzeszowskiej jest największą biblioteką techniczną w południowo-wschodniej Polsce. Studenci i pracownicy mają w nim zapewnione komfortowe warunki do pracy. Biblioteka oferuje ponad 300 stanowisk do pracy – w tym kabiny pracy indywidualnej oraz czytelnię pracy grupowej. Część stanowisk wyposażona jest w komputery – do dyspozycji czytelników przeznaczonych jest ponad 100 stanowisk, w tym terminale Sun Ray uruchamiane za pomocą legitymacji elektronicznych oraz komputery podłączone do Uczelnianej Sieci Komputerowej. Czytelnicy mogą także korzystać z własnego sprzętu, gdyż mają możliwość podłączenia zasilania oraz korzystania z bezprzewodowego Internetu (eduroam). Wszystkie stanowiska zapewniają dostęp do Internetu, elektronicznych czasopism i książek oraz innych materiałów wiodących światowych wydawców oraz bibliograficznych, dziedzinowych i interdyscyplinarnych baz. Pracownicy oraz studenci mogą także zgłaszać zapotrzebowanie na zakup książek, które jeszcze nie są dostępne w Centrum Informacyjno-Bibliotecznym w celu ich zakupu.

W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki Politechnika Rzeszowska może korzystać z dostępu do następujących baz finansowanych lub współfinansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: EBSCO, Elsevier, Springer, Wiley, Nature, Science, SCOPUS, Web of Science, MathSciNet, IEEE, AIP, APS, ACS i EMIS oraz Writefull - narzędzia do korekty tekstów naukowych w języku angielskim.

Centrum Informacyjno-Biblioteczne oferuje szkolenie dotyczące analizy cytowań wg Web of Science. Bezpośrednio po rozpoczęciu studiów studenci uczestniczą w szkoleniu e-learningowym z zakresu bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia i ergonomii.

We wszystkich salach PRz funkcjonuje „Regulamin korzystania z sal wykładowych”, z którym należy się zapoznać. Na terenie kampusu PRz znajduje się 8 automatycznych defibrylatorów zewnętrznych. Pracownicy wydziału biorą udział w dodatkowych szkoleniach udzielania pierwszej pomocy prowadzonych przez ratowników medycznych. Na terenie miasteczka akademickiego znajduje się Przychodnia Medyk (ul. Podkarpacka 1).

Wydział Zarządzania ciągle rozwija się dbając o jakość i komfort prowadzenia zajęć. Infrastruktura PRz i wyposażenie techniczne sal, w których odbywają się zajęcia, podlegają semestralnym przeglądom, w których uczestniczą studenci. Pod uwagę brane są również opinie interesariuszy zewnętrznych oraz pracowników WZ. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Z tego względu, dostępne sale są nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Studenci mają możliwość oceny bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego wypełniając w systemie USOS elektroniczną ankietę dotyczącą organizacji studiów (Załącznik 5.1). W ankiecie studenci oceniają m.in. wyposażenie sal dydaktycznych w system audiowizualny, dostępność literatury i innych pomocy dydaktycznych w bibliotece i czytelnich, funkcjonowanie systemu USOS, funkcjonowanie systemu eduroam, funkcjonowanie strony internetowej Uczelni, wydziałów a także zaplecze sportowo-rekreacyjne dostępne na terenie Uczelni. Wyniki ankiet są analizowane przez WKZJK, a wnioski z analizy są przekazywane Dziekanowi Wydziału Zarządzania. Efektem przeprowadzonych w ostatnich latach działań doskonalących jest wykonanie remontów sal wykładowych S1, S2, S3, sal laboratoryjnych L19A, L27, L354c, S3b, S3c, S3d, S3e, sal ćwiczeniowych S4, S5, S7, L253 oraz utworzenie nowego laboratorium wydziałowego: „Laboratorium Inżynierii Procesów Biznesowych”. Dzięki środkom pozyskanym w ramach projektów inwestycyjnych z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego wyposażono nowe laboratorium wydziałowe oraz doposażono istniejące w najnowocześniejszy sprzęt i aparaturę badawczą, która umożliwi podniesienie jakości kształcenia. Wśród działań doskonalących należy również wymienić wymianę mebli (stolików i krzesel) oraz sprzętu komputerowego w salach laboratoryjnych.

Na kierunku finanse i rachunkowość kluczowe jest zdobycie praktycznych umiejętności w prowadzeniu rachunkowości, analizie finansowej i podejmowaniu decyzji gospodarczych, dlatego baza laboratoryjna jest niezbędna. Wyposażone w profesjonalne oprogramowanie finansowo-księgowe i narzędzia symulacyjne laboratoria pozwalają studentom bezpośrednio stosować wiedzę w realistycznych sytuacjach, przeprowadzać analizy, sporządzać raporty i podejmować decyzje biznesowe w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Dzięki temu studenci rozwijają kompetencje praktyczne, techniczne i decyzyjne, co znacząco zwiększa ich gotowość do pracy w sektorze finansów i rachunkowości.

Baza dydaktyczna wykorzystywana przez studentów finansów i rachunkowości jest systematycznie wzbogacana i rozwijana, obejmuje zarówno sale audytoryjne jak i specjalistyczne laboratoria. Wszystkie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W większości sale audytoryjne: wykładowe i ćwiczeniowe są nowoczesne i wyposażone w interaktywne ekrany, projektory multimedialne, wizualizery, nagłośnienie, ekrany oraz białe, bezpyłowe tablice. Liczba miejsc i kubatura sal audytoryjnych zapewnia komfortowy udział w zajęciach. Na potrzeby zajęć dydaktycznych wydział korzysta z sal dydaktycznych o pojemności od 15 do 380 osób, które zlokalizowane są przede wszystkim w budynkach S, L, P i V. Do dyspozycji pracowników i studentów kierunku finanse i rachunkowość pozostaje 11 laboratoriów dydaktycznych, 5 laboratoriów naukowych oraz wydziałowe laboratorium naukowo-dydaktyczne. Liczba miejsc w salach jest adekwatna do liczby studentów. Szczegółowy opis sal audytoryjnych i laboratoriów dydaktycznych znajduje się w załączeniu (Załącznik 5.2). Wszystkie wykorzystywane laboratoria wyposażone są w nowoczesny sprzęt komputerowy ze stałym dostępem do Internetu oraz w większości w interaktywne monitory oraz projektory. Każde stanowisko komputerowe wyposażone jest w system operacyjny Windows oraz pakiet oprogramowania Microsoft Office, zaś proces dydaktyczny odbywa się przy użyciu specjalistycznego licencjonowanego oprogramowania (Załącznik 5.3).

Oprócz wymienionej bazy dydaktycznej dla wszystkich studentów jest dostępna nowoczesna infrastruktura dla potrzeb zajęć z wychowania fizycznego oraz w pełni wyposażone sale do nauki języków obcych (Załącznik 5.2). Omówiona wyżej baza dydaktyczna jest własnością PRz.

Uczelniana Sieć Komputerowa zapewnia pracownikom i studentom Politechniki Rzeszowskiej możliwość korzystania z usługi poczty elektronicznej. Każdy nowo zatrudniony pracownik i nowoprzyjęty student otrzymuje dostęp do usługi. Politechnika Rzeszowska jest beneficjentem usługi ogólnosiwiatowego dostępu do internetu w ramach środowiska naukowego – eduroam. PRz pełni rolę Regionalnego Operatora eduroam. Działanie eduroam polega na umożliwieniu bezprzewodowego (lub opcjonalnie przewodowego) dostępu do sieci Internet pracownikom i studentom wszystkich stowarzyszonych w projekcie instytucji. Dostęp może być realizowany zarówno na terenie macierzystej jednostki, jak i poza nią – we wszystkich skupionych w projekcie eduroam sieciach. Dzięki przynależności do konsorcjum PIONIER i uczestnictwu w projektach PLATON i MAN-HA, pracownicy oraz studenci PRz mają możliwość korzystania z usług chmurowych, m.in. z pakietu Microsoft Office 365 oraz aplikacji i maszyn wirtualnych. Na Uczelni dostępna jest również usługa wideokonferencji w ramach projektu PLATON. Terminal wideokonferencyjny jest ulokowany w budynku Ł, sala 113. Posiada możliwość jednoczesnego przesyłania dwóch strumieni w jakości Full HD (zwykle obraz wideo oraz prezentacja). Z usługi wideokonferencji może korzystać każdy pracownik PRz, który zarejestrował się w portalu telekonferencyjnym i przez niego dokonał rezerwacji na wybrany termin. Terminal wideokonferencyjny może być wykorzystywany do wykonywania połączeń oraz konferencji pomiędzy uczestnikami projektu PLATON oraz połączeń z innymi terminalami współpracującymi z protokołem H.323.

Na PRz funkcjonuje indeks elektroniczny, który jest częścią systemu USOS. Jednym z ważniejszych jego elementów jest moduł USOSweb – serwis internetowy zawierający dane oparte na informacjach zgromadzonych w bazie danych USOS. Pozwala to studentom i pracownikom na korzystanie z zasobów USOS: umożliwia m.in. zdalne załatwianie spraw związanych z tokiem studiów, w których w tradycyjnej formie musiały pośredniczyć dziekanaty. Udostępnia studentom m.in. rozkład zajęć, przegląd ocen i zaliczeń, wypełnianie i wgląd w wyniki ankiet dotyczących procesu dydaktycznego, informacje o płatnościach i stypendiach, komunikację z uczestnikami tych samych zajęć i prowadzącymi. Nauczycielom akademickim serwis umożliwia m.in. wystawianie ocen i zaliczeń, wypełnianie protokołów do zajęć, wysyłanie wiadomości do uczestników zajęć, listy obecności oraz śledzenie bieżących informacji.

W PRz funkcjonuje Sekcja ds. Infrastruktury Audiowizualnej i E-learningu (<http://cel.prz.edu.pl>). Sekcja odpowiada za koordynowanie funkcjonowania i udostępnianie na potrzeby kształcenia studentów jednolitej platformy e-learningowej oraz gromadzenie i udostępnianie literatury i zasobów e-learningowych służących potrzebom dydaktycznym Politechniki Rzeszowskiej. Oferuje zarówno kursy i szkolenia dla pracowników, jak i możliwość prowadzenia zajęć dla wybranych kierunków i stopni studiów. Platforma jest traktowana jako uzupełniająca forma kształcenia i dostępu do materiałów dydaktycznych obok stosowanej przez pracowników platformy MSTeams.

Wymieniona wyżej infrastruktura jest dostępna dla studentów zarówno w ramach zajęć dydaktycznych wymienionych w programach studiów, jak również przy realizacji prac dyplomowych. Studenci realizujący zadania wynikające z programu studiów, w ramach pracy własnej, mają dostęp do wyposażenia pracowni laboratoryjnych jak i oprogramowania specjalistycznego. Dostęp jest realizowany w zależności od potrzeb. W przypadku pracowni laboratoryjnych studenci mają dostęp do nich w godzinach ustalonych dyżurów. Ponadto, mają możliwość uzyskania dostępu do licencji oprogramowania i samodzielnej pracy na własnych komputerach, np. pakiet Office, Statistica oraz Matlab, na które WZ zapewnia licencje dla każdego ze studentów. Studenci korzystają również z materiałów dydaktycznych i naukowych o zasięgu międzynarodowym dostępnych w zasobach bibliotecznych (<https://biblio.prz.edu.pl/>) w tym podręczników online w wirtualnych wypożyczalniach i specjalistycznych baz artykułów naukowych. Oprócz tego studenci korzystają z materiałów dydaktycznych publikowanych na stronach domowych - wizytówkach prowadzących. Zarówno strony PRz, WZ jak i strony domowe pracowników są przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. PRz

korzysta z usług firmy MIGAM (<https://migam.org/>), która oferuje m.in. usługę tłumacza języka migowego na WWW klienta.

Praktyki zawodowe realizowane są głównie w przedsiębiorstwach oraz instytucjach zlokalizowanych w województwie podkarpackim oraz w województwach ościennych. Są to przede wszystkim: biura rachunkowe (np. Revision Józef Król sp. z o.o. Sp. k., Biuro Rachunkowe Ekspert Rzeszów Sp. z o.o., Biuro Rachunkowe „De Facto” PHU Kud Krzysztof, Biuro Rachunkowe "Lex" Dariusz Póttorak), kancelarie prawne (np. Kancelaria Celek, Prawo i Podatki Sp.k., Kancelaria Doradców Podatkowych M. Rymaszewski, L. Rymaszewska sp. k.), banki spółdzielcze (np. Bank Spółdzielczy w Łańcucie, Bank Spółdzielczy w Janowie Lubelskim, Bank Spółdzielczy w Dynowie), urzędy (np. Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie), i inne. Wszystkie te przedsiębiorstwa i instytucje ze względu na zakres prowadzonej działalności zgodne są z profilem kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość, a co za tym idzie umożliwiają zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych.

Studenci posiadają także dostęp do zaplecza gastronomicznego zlokalizowanego w budynkach O, L oraz P. Dodatkowo, na korytarzach w każdym z budynków umieszczono automaty z kawą oraz automaty vendingowe. Funkcjonuje też Student.TV (4 monitory w budynkach wydziału) pozwalające na przekazywanie ogłoszeń i bieżących informacji dotyczących toku studiów, realizowanych projektów, ważnych wydarzeń.

Warto też wspomnieć, że w chwilach wolnych od zajęć wszyscy studenci mogą korzystać z infrastruktury rekreacyjnej Uczelni, w tym m.in. z siłowni na wolnym powietrzu, boiska, zadaszonego miejsca do grillowania. Ważnym elementem infrastruktury są również stworzone na wydziale i zlokalizowane w budynku S strefy: relaksu, wyciszenia i absolwenta (Załącznik 5.2). Na WZ funkcjonują dwie strefy relaksu, w których studenci mogą odpocząć, poczytać, spotkać się, czy popracować. Strefa wyciszenia z kolei jest wydzielonym pomieszczeniem stanowiącym bezpieczną przestrzeń, w którym studenci, a zwłaszcza osoby ze szczególnymi potrzebami, mają możliwość wyciszenia się i zadbania o swoje potrzeby. Strefa absolwenta to natomiast miejsce, w którym absolwenci mogą wpisać się do książki pamiątkowej WZ czy wykonać pamiątkowe zdjęcie np. po zakończonej obronie pracy dyplomowej. Mogą również wykonać zdjęcie przy „biurku absolwenta” lub dostępnej ściance WZ czy wykorzystać ramki promocyjne WZ.

Istotnym wsparciem dla osób na co dzień dojeżdżających samochodem na zajęcia są liczne parkingi zlokalizowane w kampusach Uczelni i dostępne dla studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Wydział Zarządzania prowadzi wieloaspektową współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, co bezpośrednio przekłada się na jakość i aktualność programu studiów I stopnia na kierunku finanse i rachunkowość o profilu ogólnoakademickim. Od początku istnienia kierunku finanse i rachunkowość, za priorytetowy cel uznano rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie realizacji i doskonalenia programów studiów i obejmuje ona zarówno konsultacje programowe, jak i realizację praktyk zawodowych oraz wspólne inicjatywy z partnerami biznesowymi. Współpraca ta ma charakter stały i ustrukturyzowany.

Przy WZ funkcjonuje Rada Biznesu, która skupia liderów środowiska biznesowego regionu, byłych dziekanów WZ (Załącznik 1.4). RB wspomaga proces kształcenia poprzez opiniowanie i współtworzenie programów studiów (modyfikacja programu studiów, m.in. w zakresie treści

przedmiotów, wykorzystywanych narzędzi analitycznych i cyfrowych oraz kompetencji miękkich i etycznych wymaganych na rynku pracy), współpracę w zakresie wyznaczania tematów prac dyplomowych, pomoc w organizacji praktyk i staży, udział praktyków w procesie dydaktycznym. Działania Rady są na bieżąco modyfikowane i zmierzają do poszerzenia zakresu działalności oraz zaproszenia do współpracy nowych partnerów ze środowiska gospodarczego, przedsiębiorców oraz pracodawców. Spotkania RB odbywają się dwa razy w roku, ostatnie posiedzenie RB odbyło się 26 listopada 2025 roku.

Wydział Zarządzania PRz w ramach porozumień nawiązał współpracę z wieloma firmami, jednostkami wojskowymi, uczelniami, szkołami średnimi i innymi placówkami dydaktyczno-oświatowymi. Zasadniczym celem współpracy jest intensywne popularyzowanie wśród studentów ścieżki kariery, organizowanie lub współorganizowanie wyspecjalizowanych kursów, konkursów wiedzy i umiejętności, podjęcie rozlicznych działań na rzecz rozwoju nauki, realizacji inicjatyw, programów, projektów lub usług o charakterze akademickim, technologicznym i naukowym, realizacja projektów badawczych, współtworzenie konsorcjów, partnerstw, tworzenie wspólnej oferty szkoleniowej i doradczej, wspomaganie przez Wydział nauczania w szkołach (załącznik 6.1), realizowanie praktyk i zajęć dydaktycznych dla studentów WZ PRz.

Do zawartych porozumień z firmami i instytucjami mających istotne znaczenie należy zaliczyć m.in.: różne biura rachunkowe (np.: ReVision Józef Król sp. z o.o., ASSET sp. z o.o.), Deloitte, TradingView, Inspekcja Transportu Drogowego, Logintrans Sp. z o.o., LAW w Dęblinie, PANS w Jarosławiu, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego, Urząd Zamówień Publicznych, Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy, Gas-Trading S.A. z grupy kapitałowej PGNiG, Valo Food Sp. z o.o., COMMIT Polska Sp. z o.o. Ponadto WZ rozpoczął współpracę z Ernst & Young (EY).

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, otwarcia w dniu 9 października 2025 r. na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza strefy relaksu dla studentów, ufundowanej, zaprojektowanej i wykonanej przez firmę Deloitte CE Business Services.

Zawarto także porozumienia z lokalnymi oddziałami mass mediów: rzeszowskim oddziałem TVP i Polskim Radiem Rzeszów, które mają na celu wzmocnienie działalności misyjnej obu stron oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych studentów i pracowników. Wśród szkół, z którymi zawarto porozumienia znajdują się m.in.: Zespół Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie (patronat honorowy - kierunek kształcenia Technik rachunkowości), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Krośnie, SP nr 11 w Przemyślu, Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej, Zespół Szkół nr 1 w Sanoku, Zespół Szkół Informatycznych i Mechatronicznych w Przemyślu, LO w Sędziszowie Małopolskim, Zespół Szkół nr 2 w Rzeszowie, Jednostka Strzelecka 2021 im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie Związku Strzeleckiego „Strzelec”, Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli Centrum Szkolenia Samorządu i Administracji w Rzeszowie. Zasadniczym celem szeroko zakrojonej współpracy jest organizowanie działań podnoszących poziom wiedzy uczniów z zakresu zarządzania oraz finansów i rachunkowości, organizacja spotkań z przedstawicielami Uczelni, organizowanie konkursów dla uczniów dotyczących zagadnień zarządzania, finansów i rachunkowości, współpraca w zakresie rozwoju edukacji i rozszerzania dialogu pomiędzy społecznością akademicką a uczniami.

Wydział Zarządzania aktywnie włączył się w realizację programu Politechnicznej Sieci Via Carpatia im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. W ramach tego programu realizowana była popularyzacja kształcenia, pozyskiwanie kandydatów na studia, wsparcie procesu dydaktycznego w szkołach niższego szczebla (wykłady, laboratoria, szkolenia dla nauczycieli, klasy politechniczne), integracja środowiska nauczycieli, prezentacja oferty dydaktycznej wydziału, jak również realizacja zajęć z praktykami, w ramach realizacji zajęć objętych programem studiów.

Niebagatelny wpływ na doskonalenie oferty programowej oraz ugruntowanie wiedzy, mają organizowane spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wizyty studyjne. W spotkaniach tych uczestniczą studenci kierunku finanse i rachunkowość. Spotkania te cieszą się zainteresowaniem ze strony studentów i należy je uznać zarówno jako przykład współpracy

z otoczeniem zewnętrznym, jak i przykład wsparcia rozwoju naukowego i zawodowego studentów (Załącznik 6.2).

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest organizowanie Dni Otwartych Wydziału Zarządzania poświęconych między innymi przedstawieniu możliwości naukowych i edukacyjnych wydziału. Duże zainteresowanie w ramach oferty prezentowanej podczas Dni Otwartych budzą warsztaty i stanowiska praktyków, tj.: Deloitte, Ernst & Young (EY) oraz aktywności studentów zrzeszonych w kołach naukowych. WZ aktywnie angażuje się w inne inicjatywy popularyzujące prowadzone kierunki kształcenia: Nocne spotkania z nauką, Salony maturzystów czy Targi pracy.

Cyklicznym wydarzeniem, którego organizatorem jest Wydział Zarządzania i Instytut Polityki Energetycznej im. Ignacego Łukasiewicza, jest konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo energetyczne – filary i perspektywa rozwoju”. Celem wydarzenia jest wniesienie wkładu w dyskusję naukową i ekspercką dotyczącą polityki energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego oraz szeroko pojętego sektora energii. Zamierzeniem jest również włączenie w tę debatę przedstawicielei administracji publicznej, spółek energetycznych, organizacji pozarządowych oraz dziennikarzy gospodarczych i studentów.

Wydział jest organizatorem międzynarodowej konferencji naukowej „Zagrożenia i wyzwania bezpieczeństwa współczesnego świata”. Tematyka koncentruje się wokół przemian otoczenia międzynarodowego w różnorodnych wymiarach. Analiza dynamiki sprzężeń występujących w środowisku wewnętrznym i zewnętrznym państwa oraz jego otoczenia. Współorganizatorzy wydarzenia to Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego, Ostbayerische Technische Hochschule Regensburg, Istanbul Commerce University, PANS w Przemysłu, Fundacja Prowadzenia Badań Naukowych.

Pracownicy wydziału zaangażowali się również w organizację corocznej Międzynarodowej Konferencji Naukowej Perspektywa Humanistyczna i Społeczna w Naukach Technicznych – HuSNaT. Pomysł na organizację interdyscyplinarnej konferencji, łączącej nauki humanistyczne, społeczne i techniczne, narodził się w 2022 roku, zainspirowany przez Wydziały Zarządzania Politechniki Wrocławskiej i Politechniki Rzeszowskiej.

Z inicjatywy Wydziału Zarządzania, Katedry Opakowalnictwa Towarów z Instytutu Nauk o Jakości i Zarządzania Produktem Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie organizowana jest coroczna konferencja pt. Nauki o zarządzaniu i jakości wobec współczesnych wyzwań nauki i biznesu w turbulentnym otoczeniu. Konferencja dwukrotnie uzyskała dofinansowanie z MNiSW w ramach programu Doskonała Nauka.

Od kilku lat WZ jest współorganizatorem ważnego wydarzenia o charakterze edukacyjnym - Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

Przy organizacji corocznych konferencji naukowych angażuje się wiele firm z podkarpacia, np.: podczas organizacji i realizacji corocznej konferencji naukowej „Lwy rachunkowości”, która w 2025 r. odbyła się już po raz 22, wsparcia udziela wiele przedsiębiorstw z Rzeszowa np.: biura rachunkowe – ReVision Józef król sp. z o.o., ASSET sp. z o.o., a także Deloitte, Śnieżka S.A., Stowarzyszenie Księgowych w Polsce. Zaangażowanie tych podmiotów dotyczy nie tylko sponsoringu, ale również udziału merytorycznego przedstawicieli tych firm lub instytucji.

Z okazji 30-lecia WZ (<https://30latwz.w.prz.edu.pl/>), które miało miejsce w 2023 roku Wydział zorganizował uroczyste obchody, w czasie których zrealizowano: konferencję naukową (projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu Doskonała Nauka II - Wsparcie konferencji naukowych), seminaria, wykłady i spotkania z absolwentami oraz firmami z regionu.

Monitorowanie skuteczności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest istotnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podstawą monitorowania, oceny i doskonalenia współpracy z interesariuszami są spotkania z przedstawicielami Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania. Ponadto odbywają się spotkania bezpośrednio z wybranymi interesariuszami,

w zależności od bieżących potrzeb. Oprócz tego monitorowanie i doskonalenie współpracy jest przedmiotem dyskusji na kolegiach dziekańskich, posiedzeń Rady Wydziału.

Dobre praktyki w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku finanse i rachunkowość obejmują:

- Współpracę z wiodącymi instytucjami branżowymi z wielkiej czwórki: Deloitte, Ernst & Young (EY).
- Aktywny udział przedstawicieli pracodawców umożliwiający bieżące dostosowywanie efektów uczenia się i treści przedmiotów do oczekiwań rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość jest uwzględnione w koncepcji kształcenia oraz zajmuje istotne miejsce w planach rozwoju kierunku. Proces umiędzynarodowienia dotyczył m.in. działań wynikających z realizacji umów o współpracy z uczelniami zagranicznymi, realizacji wyjazdów kadry naukowo-dydaktycznej oraz wymiany studenckiej w ramach współpracy z uczelniami partnerskimi (program ERASMUS+ oraz szkolenia Blended Intensive Programme), realizacji praktyk zagranicznych przez studentów, intensywnej nauki języków obcych, podnoszenia świadomości kulturowej poprzez wyjazdy zagraniczne, udziału w konferencjach, targach, warsztatach i spotkaniach międzykulturowych. Istotnym elementem tej strategii było uruchomienie studiów na kierunku Modern Management realizowanych na Wydziale Zarządzania odbywających się w całości w języku angielskim (pierwszy cykl kształcenia rozpoczął się w semestrze zimowym 2024/2025, kolejni studenci rozpoczęli studia w semestrze zimowym 2025/2026).

Dwustronne umowy o współpracy stanowią tradycyjnie efektywną formę współpracy oraz sprzyjają procesom umiędzynarodowienia. Na dzień 01.11.2025 r. Politechnika Rzeszowska posiada ponad 100 umów bilateralnych z partnerami z Europy, Azji, Ameryki i innych regionów. Dzięki tym umowom studenci, doktoranci i pracownicy mają szerokie możliwości udziału w wymianach akademickich, wspólnych projektach badawczych oraz programach międzynarodowych.

Mobilność studentów kierunku finanse i rachunkowość

Jednostką koordynującą proces wymiany studentów jest Dział Współpracy Międzynarodowej Politechniki Rzeszowskiej, który organizuje cykliczne spotkania dla studentów, które mają na celu informowanie ich o wydarzeniach organizowanych na Uczelni oraz możliwościach udziału w programach Erasmus+, praktykach, szkołach letnich czy stażach w EU.

Umiędzynarodowienie kierunku finanse i rachunkowość wyraża się m.in. w uczestnictwie studentów w programach wymiany międzynarodowej. Wymiana studentów odbywa się w ramach programu Erasmus+, programu Edukacja, Mobilność w szkolnictwie wyższym (EOG) oraz umowy z Huazhong University of Science and Technology (HUST) w Chinach.

Od roku akademickiego 2022/2023 Politechnika Rzeszowska bierze udział w szkoleniach Blended Intensive Programme. Podczas mieszanych intensywnych programów grupy studentów lub pracowników w charakterze osób uczących się podejmą krótkoterminową mobilność fizyczną za granicą połączoną z obowiązkowym komponentem wirtualnym ułatwiającym wspólną wymianę wiedzy online i pracę zespołową.

W chwili obecnej Wydział Zarządzania posiada 83 umowy bilateralne w ramach Programu Erasmus+ z ośrodkami akademickimi z Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czech, Francji, Hiszpanii, Holandii, Islandii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Turcji oraz Włoch, z którymi prowadzi aktywną wymianę studencką.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania (w tym także na kierunku finanse i rachunkowość) bardzo chętnie wyjeżdżają na jedno lub dwusemestralne studia zagraniczne do Uczelni partnerskich. Biorąc pod uwagę aktywność międzynarodową studentów Wydziału Zarządzania należy zwrócić uwagę na fakt, że udział studentów Wydziału Zarządzania w ogólnej liczbie studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w Programie Erasmus+ jest dość znaczny (Załącznik 7.1 - Wykres 7.1).

Dane zaprezentowane w Tabeli 7.1 (Załącznik 7.1) odzwierciedlają zmienną w czasie aktywność wyjazdową studentów Politechniki Rzeszowskiej, w tym studentów Wydziału Zarządzania, w ramach programu Erasmus+ w latach akademickich 2018/2019–2024/2025.

W pierwszych dwóch analizowanych latach liczba uczestników programu była stosunkowo wysoka: z Politechniki Rzeszowskiej wyjechało odpowiednio 75 i 95 studentów, z czego aż 46 i 50 stanowili studenci Wydziału Zarządzania. Wskazuje to na bardzo duże zainteresowanie mobilnością zagraniczną wśród studentów Wydziału, którzy w tym okresie stanowili ponad połowę wszystkich wyjeżdżających. Rok akademicki 2020/2021 przyniósł znaczący spadek liczby mobilności – do zaledwie 3 studentów zarówno na poziomie całej Uczelni, jak i na Wydziale Zarządzania. Zjawisko to wynikało z ograniczenia mobilności międzynarodowej wynikającej z pandemii COVID-19, która dotknęła wszystkie uczelnie i programy wymiany w Europie. W kolejnych latach liczba wyjazdów stopniowo wzrastała. W roku 2021/2022 z programu skorzystało 47 studentów PRz, w tym 17 z Wydziału Zarządzania; w roku 2022/2023 odpowiednio 38 i 15 studentów. W roku 2023/2024 nastąpił wyraźny powrót do wyższej aktywności – na studia zagraniczne wyjechało 70 studentów z całej Uczelni, w tym aż 31 z Wydziału Zarządzania, co potwierdza ponowny wzrost zainteresowania mobilnością oraz stabilizację sytuacji postpandemicznej. Dane te wskazują, że Wydział Zarządzania odgrywa znaczącą rolę w realizacji umiędzynarodowienia na poziomie Politechniki Rzeszowskiej. Studenci tego Wydziału w całym analizowanym okresie stanowili istotną część ogółu osób korzystających z wyjazdów Erasmus+, a po pandemii obserwuje się dynamiczny powrót do uczestnictwa w mobilności zagranicznej.

Tabela 7.2 (Załącznik 7.1) przedstawia liczbę studentów kierunku finanse i rachunkowość Wydziału Zarządzania uczestniczących w mobilnościach Erasmus+ w latach 2022/2023–2024/2025. Dane pokazują stopniowy wzrost zainteresowania programem, szczególnie wśród studentów studiów I stopnia (od 2 do 6 wyjazdów). W roku 2023/2024 odnotowano największą ogólną aktywność – łącznie 11 wyjazdów, w tym 8 studentów II stopnia, co świadczyło o największym zaangażowaniu tej grupy w analizowanym okresie. W roku 2024/2025 mobilność utrzymała się na stabilnym poziomie dla studiów I stopnia, natomiast na II stopniu nie odnotowano wyjazdów. Dane potwierdzają, że studenci kierunku finanse i rachunkowość aktywnie uczestniczą w procesie umiędzynarodowienia, choć poziom mobilności różni się pomiędzy stopniami studiów.

Studenci WZ, w tym na kierunku finanse i rachunkowość, mieli również możliwość wyjazdu na semestr studiów do uczelni partnerskich w Norwegii lub Islandii w ramach Programu Edukacja, Mobilność w szkolnictwie wyższym (EOG). Od roku akademickiego 2022/2023 Politechnika Rzeszowska bierze udział w szkoleniach Blended Intensive Programme (BIP). Intensywne Programy Mieszane (BIP) to krótkie, intensywne programy, które wykorzystują innowacyjne sposoby uczenia się i nauczania, w tym wykorzystanie współpracy online. Umożliwiając nowe i bardziej elastyczne formaty mobilności, które łączą mobilność fizyczną z częścią wirtualną, mieszane intensywne programy mają na celu dotarcie do wszystkich typów studentów ze wszystkich środowisk, kierunków studiów i cykli. Podczas mieszanych intensywnych programów grupy studentów lub pracowników w charakterze osób uczących się podejmą krótkoterminową mobilność fizyczną za granicą połączoną z obowiązkowym komponentem wirtualnym ułatwiającym wspólną wymianę wiedzy online i pracę

zespołową. W Tabeli 7.3. (Załącznik 7.1) wyszczególniono programy, w których aktywny udział wzięli studenci z Wydziału Zarządzania.

Od 2013 r. studenci Politechniki Rzeszowskiej posiadają także unikalną możliwość uczestnictwa w 6-miesięcznych studiach w Chinach w ramach partnerskiej umowy z Huazong University of Science and Technology (HUST) w Wuhan. W początkowej fazie program rozwijał się dynamicznie – liczba uczestników wynosiła nawet kilkadziesiąt osób rocznie. Należy zaznaczyć, że w latach 2020/2021–2023/2024 program został całkowicie wstrzymany z powodu globalnej pandemii COVID-19. W roku akademickim 2024/2025 program został reaktywowany. Dodatkowo, HUST zaprasza studentów z uczelni partnerskich, w tym Politechniki Rzeszowskiej, do udziału w letnich programach naukowych i kulturalnych w pełni prowadzonych w języku angielskim. Udział w tych wydarzeniach zapewnia studentom unikalną możliwość wymiany doświadczeń, zdobycia doświadczeń w zakresie współpracy międzykulturowej oraz rozwoju akademickiego i osobistego.

W ramach Programu Erasmus+ studenci Wydziału Zarządzania posiadają także możliwość wyjazdu na praktyki zagraniczne. Wydział dysponuje umowami na odbywanie praktyk studenckich z firmami w pięciu krajach: Cyprze, Finlandii, Islandii, Portugalii oraz Wielkiej Brytanii. Odbycie praktyki w zagranicznej firmie jest niewątpliwie okazją dla studentów Wydziału Zarządzania do budowania przyszłej przewagi konkurencyjnej na rynku pracy. W badanym okresie rokrocznie wyjeżdżało kilku studentów Wydziału Zarządzania, co stanowiło ok. 20% ogólnej liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej biorących udział w zagranicznych praktykach (Tabela 7.4 - Załącznik 7.1).

Ważnym elementem procesu umiędzynarodowienia jest współpraca z uczelniami partnerskimi związana z podejmowaniem przez studentów zagranicznych nauki na Politechnice Rzeszowskiej. Przyjazdy studentów zagranicznych w ramach programu Erasmus+ stanowią jeden z kluczowych elementów umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Obecność studentów z różnych krajów wzbogaca środowisko akademickie, wspiera rozwój kompetencji międzykulturowych i językowych wśród studentów oraz kadry, a także wpływa na zwiększenie atrakcyjności dydaktycznej kierunków poprzez tworzenie międzynarodowych grup zajęciowych. Mobilność przyjazdowa jest także istotnym wskaźnikiem pozycji Uczelni w sieci europejskich partnerstw akademickich oraz odzwierciedla skuteczność działań związanych z promocją oferty dydaktycznej w językach obcych. Dane dotyczące liczby studentów przyjeżdżających na Wydział Zarządzania zaprezentowano w Tabeli 7.5 (Załącznik 7.1).

Dane wskazują na zmienne, lecz generalnie rosnące zainteresowanie studiami na Wydziale ze strony studentów uczelni partnerskich. W roku 2019/2020 Wydział przyjął 24 studentów zagranicznych. W roku 2020/2021 liczba przyjazdów znacząco spadła. Było to konsekwencją globalnych ograniczeń mobilności w okresie pandemii COVID-19. W kolejnych latach zauważalny jest powrót do wyższych poziomów wymiany: w roku 2021/2022 przyjechało 19 studentów, a w 2022/2023 – 16 studentów. Rok akademicki 2023/2024 przyniósł wyraźny wzrost mobilności – Wydział przyjął 30 studentów, co potwierdza odbudowę aktywności międzynarodowej i rosnące znaczenie oferty dydaktycznej realizowanej w języku angielskim. Tendencja ta została dodatkowo wzmocniona w roku 2024/2025, w którym na Wydział Zarządzania przyjechało 56 studentów z uczelni zagranicznych. Jest to najwyższa wartość w całym analizowanym okresie, świadcząca o dynamicznym rozwoju umiędzynarodowienia Wydziału oraz skuteczności współpracy z partnerami europejskimi. Wydział Zarządzania posiada bogatą ofertę przedmiotów w ramach studiów Erasmus+ prowadzonych w języku angielskim (Tabela 7.6 - Załącznik 7.1).

Podstawą do umiędzynarodowienia procesu studiowania na kierunku finanse i rachunkowość jest oferta edukacyjna w językach obcych. Studenci tego kierunku uczestniczą w zajęciach z przedmiotu język obcy specjalistyczny, w ramach którego oferowane są dwa języki do wyboru: angielski, niemiecki. Zaproponowana oferta językowa umożliwia studentom dostosowanie wyboru języka do ich indywidualnych planów zawodowych oraz potrzeb rynku pracy. Ćwiczenia realizowane są w semestrach: 1, 2 i 3 w wymiarze 60h dla studiów stacjonarnych i 48h dla studiów niestacjonarnych w łącznej liczbie 6 ECTS dla wszystkich semestrów.

Dodatkowo wszyscy studenci kierunku finanse i rachunkowość mają okazję poszerzyć swoje kompetencje językowe związane z posługiwaniem się terminologią specjalistyczną z obszaru rachunkowości i finansów uczęszczając na przedmiot *Project Financial Management*, który jest obowiązkowy dla wszystkich studentów i jest realizowany w wymiarze 30 godzin (15 godzin wykładu i 15 godzin laboratorium) w semestrze 1.

Wyjazdy, granty, staże, wykłady, wizyty studyjne i konferencje zagraniczne pracowników WZ związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość

Współpraca międzynarodowa pracowników obejmuje między innymi wyjazdy, staże, wizyty studyjne i wykłady. Są one wyrazem umiejętności nawiązywania współpracy z uczelniami i korporacjami z zagranicy. Przykładem może być program Erasmus+, który umożliwia kadrze naukowo-dydaktycznej podnoszenie swoich kompetencji dydaktycznych oraz językowych, jak również wymianę doświadczeń na poziomie uczelni partnerskich. Dane zawarte w tabeli 7.7 (Załącznik 7.1) dowodzą, że pracownicy Wydziału Zarządzania coraz chętniej wyjeżdżają z wykładami do uczelni zagranicznych (Hiszpania, Litwa, Portugalia, Cypr, Włochy, Słowacja).

W kontekście mobilności pracowników WZ, w ostatnich latach zrealizowane zostały liczne staże naukowe w ramach innych programów, takich jak CEEPUS (staże w Technical University of Košice, Słowacja) oraz CLUSTER-INN (staże naukowe w Sidi Mohamed Ben Abdellah University w Fezie, Maroko). Ponadto pracownicy brali udział w stażach, w takich ośrodkach jak: The Institut de Recherche de l'École Militaire - Paryż, Vilnius University of Applied Sciences – Litwa, Mehmet Akif Ersoy University – Turcja, University of Plymouth – Wielka Brytania, University of Žilina – Słowacja, Technical University of Kaiserslautern Landau – Niemcy oraz Hochschule für Nachhaltige Entwicklung Eberswalde – Niemcy.

Politechnika Rzeszowska, w tym Wydział Zarządzania, wykazuje wysoki poziom umiędzynarodowienia, realizując szereg międzynarodowych projektów badawczych i dydaktycznych w kooperacji z ośrodkami naukowymi oraz instytucjami zlokalizowanymi w Europie i poza nią. W latach 2019 – 2025 zespoły naukowe Uczelni uczestniczyły w znaczących projektach, współfinansowanych przez różne programy międzynarodowe, fundusze oraz organizacje rządowe i pozarządowe. Do takich projektów zaliczono między innymi: „Qu-En”, „TransLearnN” „EMS”, „CLUSTER-INN”, „ESG-UP”, „TOUCAN”, czy „ECOLABELLING”. Wykonane działania obejmowały zarówno projekty badawcze, jak i dydaktyczne, których efektem były innowacyjne rozwiązania naukowe oraz rozwój współpracy międzyuczelnianej.

Jako przykład można przedstawić projekt „ECOLABELLING”, który był realizowany w latach 2019 – 2021 pn. „Innovations in circular economy – environmental labels and declarations”. Partnerami Wydziału Zarządzania w w/w projekcie były wówczas: Univerzitet u Novom Sadu, Technická Univerzita v Košiciach, Vysoká škola Technická a Ekonomická v Českých Budějovicích, Széchenyi István Egyetem. W ramach projektu powstały publikacje opracowane pod kątem pilotażowych zajęć z przedmiotu „Etykietowanie środowiskowe w gospodarce o obiegu zamkniętym”. Materiały w języku angielskim, zamieszczono na stronie Uczelni (<https://ecolabelling.prz.edu.pl/kurs-etykietowanie-srodowiskowe-w-gospodarce-o-obiegu-zamknietym>). Szkolenie było okazją do wymiany dobrych praktyk wśród zaproszonych gości i specjalistycznego doskonalenia przygotowanych opracowań dydaktycznych.

Pracownicy Wydziału Zarządzania uczestniczyli również w projekcie pt. „Cyfrowy przemysł: szkolenia dla studentów”, który był realizowany w ramach Programu SPINAKER NAWA – Intensywne Międzynarodowe Programy Kształcenia. Przygotowywane i realizowane w ramach projektu szkolenia on-line IMPK 1, 2, 3 przyczyniły się do wzmocnienia dotychczasowych i zainicjowania nowych partnerstw współpracy. IMPK umożliwiły szeroką współpracę międzynarodową angażującą zarówno pracowników, jak i studentów. W szkoleniach brali udział studenci z różnych ośrodków naukowych, pochodzący m. in. z Armenii, Azerbejdżanu, Brazylii, Estonii, Grecji, Gruzji, Indii, Jordanii, Litwy, Nigerii, Norwegii, Tajwanu, Turcji, Ukrainy, Uzbekistanu i Węgier. Szkolenia oraz przygotowane w ramach projektu filmy wpłynęły na rozpoznawalność Politechniki Rzeszowskiej wśród społeczności

studentów zagranicznych. Po zakończonym udziale w IMPK studenci z zagranicy pytali o możliwość udziału w innych kursach/szkoleniach oferowanych przez PRz, co stwarza Uczelni okazję do wzbogacenia dotychczasowej oferty szkoleń. Realizacja Projektu przyczyniła się do budowania sieci współpracy z zagranicznymi ośrodkami, poszerzenia oferty dydaktycznej PRz oraz podniesienia kompetencji zawodowych, zarówno wykładowców, jak też uczestników szkoleń.

W badanym okresie pracownicy Wydziału Zarządzania uczestniczyli również w wielu konferencjach zagranicznych (Załącznik 7.2), co także w istotny sposób wpływa na rozwój dydaktyczny oraz podnosi ogólny poziom umiędzynarodowienia wydziału.

O stopniu umiędzynarodowienia WZ może świadczyć również współpraca pracowników wydziału z zagranicznymi instytucjami i podmiotami gospodarczymi, takimi jak: Londyńska Izba Przemysłowo-Handlowa, Europejskie Stowarzyszenie Ewolucyjnej Ekonomii Politycznej, stowarzyszenie CESTIRA, czy Niemieckie Towarzystwo Statystyczne.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia WZ jest organizacja wykładów i spotkań z gośćmi z zagranicy.

W roku 2025 roku Politechnika Rzeszowska gościła wykładowczynie z uczelni partnerskiej Business and Technology University z Tibilisi, Panią Lanę Chkhartishvili i Nino Mikavę. BTU jest uczelnią prywatną, założoną w 2016 roku w Tibilisi, która integruje biznes i nowoczesne technologie, oferując studentom edukację zorientowaną na przedsiębiorczość i kompetencje cyfrowe. Zakres przeprowadzonych wykładów obejmował Business and Sustainable Development/Selfbranding – Pani Lana Chkhartishvili oraz Contemporary challenges in business/Importance of innovation in companies and how to ensure continuous cycle of innovation – Pani Nino Mikava.

W roku 2024 r. Politechnika Rzeszowska gościła delegację z Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture, składającą się z 13 osób: pięciu nauczycieli i ośmiu studentów. Wizyta odbyła się w ramach programu European Union External Actions grant – ROUTE „Renewal of Ukrainians through Education” i miała na celu zacieśnienie współpracy edukacyjnej oraz wymianę doświadczeń pomiędzy podmiotami. W ramach tej wizyty delegacja uczestniczyła między innymi w spotkaniach na Wydziałach: Zarządzania, Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury oraz Elektrotechniki i Informatyki. W tym samym roku Wydział Zarządzania gościł również trzech profesorów z Kaiserslautern University of Applied Sciences, którzy przeprowadzili dwa wykłady: „Introduction to Logistics Simulation using Tecnomatics Plant Simulation by Siemens” – wykład prof. Alexandra Lavrova, oraz „Introduction to the Simulation Game combined with Cost Accounting in Uncertain Decision Making Situations” – wykład prof. Rüdiger Graschta. Wydarzenia te wzbogaciły kompetencje kierunkowe i językowe studentów oraz przybliżyły metody nauczania stosowane w europejskich uczelniach.

W 2022 r. na Wydziale Zarządzania gościł dziekan Ellen Mamukelashvili z Business and Technology University (Gruzja). Wydarzenie to było okazją do rozmów o wspólnych badaniach i projektach dydaktycznych. Wizyta zapoczątkowała możliwości dalszej współpracy z BTU oraz zwiększenia mobilności pracowników WZ w ramach programu Erasmus+. W tym samym roku odbyły się na WZ spotkania inauguracyjne. W pierwszym z nich brali udział partnerzy realizujący międzynarodowy projekt „TOUCAN” finansowany ze środków programu Erasmus+. Liderem zakończonego już projektu była Politechnika Rzeszowska. W jego realizację zaangażowani byli pracownicy Wydziału Zarządzania oraz Wydziału Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury, którzy uczestniczyli w omawianym spotkaniu, realizowali związane z projektem aktywności. Drugie spotkanie dotyczyło przystąpienia Politechniki Rzeszowskiej do EUMMAS, prestiżowego międzynarodowego konsorcjum skupiającego ponad 20 uczelni i szkół biznesu. Podczas tego spotkania, które odbyło się online, zespół zarządzający EUMMAS przedstawił podstawowe założenia konsorcjum, korzyści zarówno dla Uczelni, jak i dla studentów uczelni partnerskich oraz plany na przyszłość samego konsorcjum i Politechniki Rzeszowskiej jako członka. W spotkaniu tym udział wzięli pracownicy Wydziału Zarządzania.

Publikacje naukowe ze współautorami z zagranicy oraz udział w radach naukowych i redakcyjnych zagranicznych czasopism

Skalę umiędzynarodowienia pracowników prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość mogą również wyrażać ich publikacje z zagranicznymi autorami. Od 2019 r. pracownicy WZ związani z kierunkiem finanse i rachunkowość opublikowali 58 artykułów z autorami z zagranicy. Zestawienie najważniejszych publikacji zawarto w załączniku 4.2. Warto zwrócić uwagę na to, że pracownicy Wydziału Zarządzania posiadają również inne artykuły z zagranicznymi autorami, jednak ze względu na brak bezpośredniego powiązania z kierunkiem, nie zostały one uwzględnione w niniejszym raporcie.

Poziom umiędzynarodowienia może potwierdzać również zaangażowanie kadry naukowej w działalność w radach naukowych oraz zespołach redakcyjnych międzynarodowych czasopism naukowych, które zostało zawarte w załączniku 7.3.

Organizacja wydarzeń podnoszących świadomość kulturową

Na Politechnice Rzeszowskiej realizowane są różnorodne inicjatywy mające na celu podniesienie świadomości kulturowej studentów oraz integrację społeczności akademickiej. Działania te wspierają budowanie międzynarodowego środowiska edukacyjnego, wzmacniając kompetencje międzykulturowe uczestników, co ma kluczowe znaczenie w kontekście umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Do najciekawszych inicjatyw zaliczono:

EURODESK – Politechnika Rzeszowska prowadzi Regionalny Punkt Informacyjny Europejskiej Sieci EURODESK, wspierając tym samym studentów w korzystaniu z możliwości oferowanych przez Unię Europejską. Punkt dostarcza informacji na temat edukacji, szkoleń, mobilności, wymiany międzynarodowej, wolontariatu oraz różnych innych projektów. Utworzony w 1990 r. program jest jednym z kluczowych instrumentów UE, promujących edukację, mobilność i aktywność obywatelską wśród młodych ludzi. Działając w 36 krajach europejskich, EURODESK obejmuje ponad 3000 organizacji na czterech poziomach funkcjonowania: europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

International Day – organizowany corocznie jest wydarzeniem dedykowanym promowaniu różnorodności kulturowej wśród studentów oraz budowaniu międzynarodowej społeczności akademickiej. W trakcie tego wydarzenia uczestnicy mogą poznać tradycje, kuchnię i języki wielu krajów dzięki zaangażowaniu studentów międzynarodowych, którzy przygotowują stoiska prezentujące kulturę swoich krajów. Dodatkowo, wydarzenie wzbogacają warsztaty, występy artystyczne oraz prezentacje programu Erasmus+, które zachęcają do międzynarodowych wymian edukacyjnych.

Integration Games about Europe – Integration Games to interaktywne wydarzenie wspierające integrację studentów polskich i zagranicznych. Uczestnicy rywalizują w quizach i zabawach dotyczących historii, kultury oraz ciekawostek o krajach Europy. Atmosfera współpracy i zdrowej rywalizacji sprzyja budowaniu relacji między studentami oraz zwiększa ich wiedzę na temat europejskiego dziedzictwa kulturowego. Spotkanie pozwala również promować możliwości studiowania i pracy w Europie w ramach programu Erasmus+.

Erasmus Garden – w 2024 r. w ramach obchodów 25-lecia programu Erasmus+, na Uczelni utworzono Erasmus Garden – przestrzeń zieloną w kampusie, która jest miejscem integracji, relaksu i refleksji nad ideaми zrównoważonego rozwoju. Projekt ogrodu, zgodnie z hasłem „Erasmus goes green”, łączy dbałość o środowisko z promocją umiędzynarodowienia. Zasadzono ponad 250 roślin, tworząc przestrzeń dostępną dla całej społeczności akademickiej. Wydarzenie inauguracyjne ogród odbyło się z udziałem władz Uczelni, a studenci zagraniczni aktywnie uczestniczyli w jego promocji, wzmacniając swoją integrację z lokalnym środowiskiem.

Monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej jest prowadzony pod nadzorem Dziekana oraz Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Jednostką koordynującą i wspierającą umiędzynarodowienie jest Dział Współpracy Międzynarodowej PRz. Dokumentacja przebiegu

studiów studentów z programu Erasmus+ jest nadzorowana przez prodziekanów ds. kształcenia. Corocznie na Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia jest dyskutowany stan wymiany międzynarodowej studentów. Opieką nad studentami oraz wykładowcami przyjeżdżającymi na wydział zajmuje się koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów. Do jego zadań należy również przygotowanie dokumentacji przebiegu studiów. Jest ona nadzorowana przez zespół dziekański. Studenci zainteresowani wyjazdami zagranicznymi bezpośrednio kontaktują się z Działem Współpracy Międzynarodowej i za zgodą dziekana występują do zagranicznych uczelni partnerskich o zgodę na studia. Dokumentacja ich przebiegu studiów za pośrednictwem Działu Współpracy Międzynarodowej jest przekazywana do dziekanatu i poddana nadzorowi zespołu dziekańskiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wydział Zarządzania aktywnie wspiera studentów w różnych obszarach działalności (organizacyjnej, naukowej, dydaktycznej oraz samorządowej). Proces ten jest systematyczny i kompleksowy. Obejmuje zarówno wsparcie merytoryczne, materialne (stypendia i pomoc materialna) i organizacyjne w procesie uczenia się, indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz przygotowania do podjęcia pracy zawodowej. Proces kształcenia dostosowany jest do potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się, co bezpośrednio wynika z przyjętej przez Uczelnię strategii. W szczególnych przypadkach określonych Regulaminem studiów wyższych w PRz (Załącznik 2.3), studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów lub urlop: chorobowy, losowy, okolicznościowy, rodzicielski i nieuwarunkowany.

Sprawy studentów z niepełnosprawnościami reguluje Zarządzenie nr 113/2022 Rektora PRz z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie zmian w Regulaminie wykorzystania dotacji podmiotowej przeznaczonej na zadania związane z zapewnieniem osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej (Załącznik 8.1). Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość otrzymania wsparcia na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, którzy są osobami z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w procesie nauczania.

Na Politechnice Rzeszowskiej działa Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON). Głównym jego obszarem działania jest kompleksowe dostosowanie Uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w procesie kształcenia poprzez realizację działań w zakresie edukacji włączającej i niwelowanie zdiagnozowanych barier dostępności (<https://bon.prz.edu.pl/>). Formy wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami obejmują wsparcie ogólne (np. diagnoza potrzeb, partnerskie określanie uprawnień i koniecznych usług, mediacja w sytuacjach konfliktowych itp.) oraz dostosowanie procesu dydaktycznego i weryfikacji wiedzy (np. dostosowanie formy zajęć dydaktycznych i weryfikacji efektów kształcenia, dostosowanie miejsca oraz harmonogramu prowadzonych zajęć i ich weryfikacji itp.). Istotnym elementem jest również zapewnienie dostępu i dostosowanie materiałów dydaktycznych i naukowych oraz zapewnienie dostępności przy przyjmowaniu na studia (np. przygotowanie informatora dla kandydatów ze szczególnymi potrzebami, itp.), zapewnienie możliwości udziału w zajęciach wychowania fizycznego (uniwersalna lub alternatywna forma zajęć), czy zapewnienie dostępności prowadzenia badań naukowych (np. dostosowanie miejsca i formy prowadzenia badań naukowych itp.). Poza wsparciem dodatkowym obejmującym konsultacje psychologiczne, prawne, doradztwo zawodowe, integrację studentów, szkolenia, Uczelnia zapewnia również wsparcie asystenckie (np. asystent osobisty, dydaktyczny, naukowy itd.) oraz dostęp do technologii wspierających, a nawet

wypożyczanie specjalistycznego sprzętu. Studenci o niepełnosprawności ruchowej mają dostęp do sal wykładowych i ćwiczeniowych dzięki windom, urządzeniom dźwigowym oraz podjazdom. Z oferty BON korzysta 70 studentów WZ w tym z kierunku finanse i rachunkowość 22 osoby. W semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 z alternatywnych form wychowania fizycznego korzystało 36 studentów WZ w tym 8 studentów z dostosowaniem kształcenia z wychowania fizycznego, 28 studentów ze zwolnieniami lekarskimi /problemami zdrowotnymi. Z tego 3 osoby z kierunku finanse i rachunkowość (stan na dzień 27.11.2025 r.).

W ramach projektu POWER „Politechnika Rzeszowska Uczelnią Dostępną” (Nr projektu: POWR.03.05.0000-A091/19-00) podjęto kompleksowe dostosowanie Politechniki Rzeszowskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w procesie kształcenia poprzez realizację działań w zakresie edukacji włączającej i niwelowanie zdiagnozowanych barier dostępności. Projekt ukierunkowano na potrzeby osób z niepełnosprawnościami będącymi studentami i doktorantami Uczelni mając jednak na uwadze, że potrzeby te mogą również dotyczyć kolejnych osób chcących w przyszłości podjąć kształcenie w PRz. Realizacja celu głównego skupiła się na utworzeniu stanowiska pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami, ulokowaniu siedziby jednostki ds. dostępności Uczelni (JDU) w miejscu dostosowanym do osób z niepełnosprawnościami, utworzeniu strony JDU skierowanej dla osób niepełnosprawnych, stworzeniu przewodnika do lokalizacji i nawigacji dla osób z niepełnosprawnościami, analizie i wprowadzeniu nowych procedur dotyczących osób z niepełnosprawnościami, wsparciu edukacyjnym (dostosowanie oferty edukacyjnej do indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością) oraz organizacji szkoleń podnoszących świadomość niepełnosprawności (dla pracowników kadry dydaktycznej, administracyjnej i zarządzającej Uczelni). Wsparciem objęto w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2021 r. 190 osób stanowiących kadrę dydaktyczną, zarządzającą i administracyjną Uczelni. Byli to m.in.: pełnomocnicy ds. osób z niepełnosprawnościami, opiekunowie roczników, prorektor, prodziekani, pracownicy: dziekanatów, bibliotek i innych jednostek PRz. Wartością dodaną projektu jest zbudowanie w Politechnice Rzeszowskiej trwałych warunków rozwoju dostępności Uczelni ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych wszystkich osób uczących się poprzez rozwijanie ich indywidualnego potencjału, tak by w przyszłości umożliwić im pełnię rozwoju osobistego na miarę swoich możliwości oraz pełne włączenie w życie społeczne Uczelni.

W celu wsparcia sprawowania opieki dydaktycznej nad studentami na WZ wybierani są starostowie poszczególnych roczników oraz ścieżek kształcenia, a także opiekunowie roku i kierownicy praktyk zawodowych.

Wszyscy studenci kierunku finanse i rachunkowość mają zapewnione merytoryczne wsparcie w procesie uczenia się ze strony nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, którzy są dostępni przez 4 godziny dyżuru dydaktycznego stacjonarnego w tygodniu oraz przez kontakt przy użyciu poczty elektronicznej oraz platformy MsTeams. Wsparciem jest również nowoczesne, w pełni z informatyzowane Centrum Informacyjno-Biblioteczne PRz.

Przed rozpoczęciem studiów nowi studenci mają organizowane dni adaptacyjne, w czasie których są szczegółowo zapoznawani z przyszłym tokiem studiów i funkcjonowaniem wydziału. Na początku roku akademickiego organizowane są uroczyste immatrykulacje, podczas których studentom przedstawiane są władze WZ, opiekunowie roczników oraz przedstawiciele samorządu studenckiego. Podczas uroczystości, studentom przekazywane są informacje dotyczące struktury WZ, zasad pracy dziekanatów i jednostek organizacyjnych, możliwości rozwoju w kołach naukowych oraz szeroki zakres aktywności pozanaukowych. **Dobłą praktyką**, dzięki której studenci I roku mogą się poczuć częścią społeczności akademickiej jest wysyłany corocznie przez Panią Dziekan WZ powitalny e-mail wraz z "Informatorem na start" (Załącznik 8.2).

Od 1 września 2025 roku Politechnika Rzeszowska realizuje projekt pt. „Minimalizowanie zjawiska drop-out w Politechnice Rzeszowskiej”, finansowany dzięki wsparciu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS 2021–2027). Celem projektu jest przeciwdziałanie przedwczesnej rezygnacji studentów ze studiów oraz zwiększenie efektywności zarządzania

procesem kształcenia na Uczelni. Inicjatywa stanowi odpowiedź na potrzeby środowiska akademickiego, studentów i kandydatów – oparta jest na wynikach badań oraz analizie czynników wpływających na rezygnację z dalszego kształcenia. W ramach projektu zaplanowano wdrożenie kompleksowego systemu monitorowania zjawiska drop-out oraz zestawu elastycznych działań wspierających zarówno studentów, jak i kadrę akademicką. Opracowane rozwiązania będą dopasowane do specyfiki poszczególnych kierunków, potrzeb środowiska akademickiego oraz oczekiwań kandydatów na studia. Główne działania realizowane w projekcie:

- Działania informacyjne – zwiększające świadomość studentów i kandydatów na temat oferty dydaktycznej oraz specyfiki kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej. W ich ramach przygotowane zostaną m.in. filmy o kierunkach studiów oraz przewodnik „Studenckie ABC”, który pomoże nowym studentom w adaptacji do życia akademickiego.
- Rozwój platformy e-learningowej Moodle – rozbudowa zasobów dydaktycznych wspierających proces studiowania.
- Mikrokursy rozwijające kompetencje studentów – inicjatywy wspierające rozwój osobisty i akademicki studentów.
- System monitorowania zjawiska drop-outu – narzędzie analityczne umożliwiające diagnozowanie przyczyn rezygnacji ze studiów oraz opracowywanie działań naprawczych.

Projekt stanowi odpowiedź na wyzwania współczesnego szkolnictwa wyższego i wpisuje się w działania Politechniki Rzeszowskiej na rzecz poprawy jakości kształcenia, zwiększenia dostępności wsparcia dla studentów oraz budowania przyjaznego środowiska akademickiego. Rezultatem będzie utworzenie horyzontalnego, kompleksowego systemu monitorowania zjawiska drop-out oraz wdrożenie elastycznych narzędzi niwelujących ten proces.

Studenci zamiejscowi mogą zamieszkać w domach studenckich PRz, które są sukcesywnie modernizowane. Kampus PRz posiada liczne parkingi, z których korzystać mogą zarówno studenci studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. W chwilach wolnych od zajęć wszyscy studenci mogą korzystać z bogatej infrastruktury rekreacyjnej PRz m.in. z siłowni na wolnym powietrzu, boiska, zadaszonego miejsca do grillowania, stref relaksu i wyciszenia w budynkach Uczelni.

Studenci mają możliwość skorzystania z wyjazdów semestralnych na uczelnie partnerskie w ramach programu ERASMUS+. Dofinansowanie odbywa się według zasad dofinansowania tego typu wyjazdów. Możliwe jest również dodatkowe wsparcie dla osób w trudnej sytuacji społecznej lub dofinansowanie dla osób z niepełnosprawnością.

Inną formą jest możliwość skorzystania przez studentów z Mieszanych Programów Intensywnych (Blended Intensive Programmes) Programu Erasmus+ czyli krótkich programów kształcenia obejmujących część wirtualną i fizyczną, w ramach których wykorzystuje się innowacyjne metody uczenia się i nauczania, w tym współpracę online, ułatwiające pracę zespołową i wymianę doświadczeń na podstawie e-uczenia się opartego na współpracy.

Uczelnia intensywnie zachęca do podjęcia studiów osoby z zagranicy. Działanie to realizuje Dział Współpracy Międzynarodowej, który wspiera także studentów biorących udział w programach wymiany międzynarodowej. Dzięki panującym na Uczelni warunkom sprzyjającym integracji międzykulturowej oraz działaniom Działu Współpracy Międzynarodowej, studenci zagraniczni mogą liczyć na odpowiednie wsparcie w trakcie studiów. Dla studentów przyjeżdżających z uczelni partnerskich organizowane są Erasmus Day. Jest to doskonała okazja do promocji programu Erasmus i prezentacji, jak za pomocą środków z tego programu można kreować wiele inicjatyw służących integracji studentów zagranicznych w środowisku akademickim. Politechnika Rzeszowska od lat uczestniczy w tej inicjatywie, realizując swoje autorskie projekty: Erasmus Cafe, International Day, Erasmus Garden, Welcome Day, Konkurs „The joy of Erasmus”, Happy Pumpkin Day. Wszystkie wymienione powyżej aktywności mają na celu integrację polskich i zagranicznych studentów oraz promowanie mobilności międzynarodowej.

W ramach nawiązanej współpracy, studenci mają również możliwość studiowania w Huazhong University of Science and Technology w chińskim Wuhan. Warto zaznaczyć, że decydując się na studia

na Huazhong University of Science and Technology w Wuchan, studenci są zwolnieni z opłat za studia, mają również zapewniony akademik. Sami muszą pokryć koszty związane z ubezpieczeniem, przejazdem i utrzymaniem.

Studenci zagraniczni podejmują również studia w języku polskim. Obecnie na kierunku finanse i rachunkowość wraz z polskimi studentami kształcą się studenci z Wietnamu i Ukrainy. Łącznie na I i II stopniu jest ich 6 osób.

Na PRz funkcjonuje Regionalny Punkt Informacyjny Europejskiej Sieci Eurodesk, który jest programem Unii Europejskiej skierowanym do młodzieży, osób pracujących z młodzieżą oraz organizacji młodzieżowych, zajmujący się promowaniem aktywności młodzieży w Europie oraz wspieraniem programów i inicjatyw UE. Celem działalności nowo powstałego punktu jest propagowanie informacji o wydarzeniach, grantach, konkursach, międzynarodowych projektach, szkoleniach, wymianach, stażach, studiach i pracy w instytucjach międzynarodowych. Bezpośredni nadzór nad działalnością Punktu sprawuje przedstawiciel WZ, który był pomysłodawcą i realizatorem w/w punktu.

Studenci mają możliwość pogłębiania swojej wiedzy teoretycznej oraz doskonalenia umiejętności praktycznych w ponad 70 kołach naukowych działających na PRz. Na WZ aktywnie funkcjonuje 13 kół naukowych, z czego w 7 czynnie działają studenci kierunku finanse i rachunkowość. Są to (Załącznik 1.7):

- Koło Naukowe Rachunkowości ASSET
- Koło Naukowe Finansów i Zarządzania
- Koło Naukowe Ubezpieczeń
- Organizacja Studencka IAESTE Politechnika Rzeszowska
- Koło Naukowe Młodych Ekonomistów
- Koło Naukowe Zarządzania Projektami „Project 5”
- Koło Naukowo-Badawcze Turystyki „Tuptuś”

Władze Uczelni wspierają działalność kół naukowych dofinansowując m.in. wyjazdy studentów na studenckie konferencje naukowe. Co roku organizowane są również na WZ cykliczne konferencje: Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Lwy Rachunkowości”, Seminarium Naukowe „Rachunkowość Bez Tajemnic”, Seminarium Naukowe „Fuzje i przejęcia we współczesnym świecie”, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wyzwania Współczesnych Ubezpieczeń”, Studenckie międzyuczelniane Seminarium Naukowe „Ubezpieczenia we Współczesnym Świecie”, „Logistyka oczami studentów”, International Conference ‘Current Issues’ in Economics, Management and Engineering, Public Security, Turystyka i Zarządzanie: Integracja wiedzy i doświadczeń, Seminarium Naukowe „Marketing Box”, Wyzwania Zarządzania w XXI w., Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Współczesny Biznes", Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowa „Zarządzanie i Turystyka XXI wieku” w których studenci kierunku finanse i rachunkowość mogą bezpłatnie uczestniczyć. Celem organizowanych konferencji jest prezentacja wyników badań, a także wymiana wiedzy oraz doświadczeń z zakresu związanych z realizacją analiz i projektów dotyczących finansów i rachunkowości, praktykami w instytucjach finansowych, pracą z danymi, tworzeniem sprawozdań oraz rozwijaniem kompetencji organizacyjnych i prezentacyjnych. W/w konferencje sprzyjają budowaniu długotrwałej i udanej współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim różnych uczelni.

Studenci mają również możliwość rozszerzenia swoich kompetencji poprzez udział w organizowanych na WZ wykładach otwartych prowadzonych przez praktyków, wyjazdach studyjnych do przedsiębiorstw i instytucji z sektora finansowego (Załącznik 6.2).

W ocenianym okresie 2020-2025 opublikowano wspólnie ze studentami finansów i rachunkowości wiele artykułów naukowych oraz monografii naukowych, których lista znajduje się w załączniku 1.7.

Na WZ funkcjonuje Centrum Studiów Podyplomowych (CSP) oferujące szeroką ofertę studiów podyplomowych. Obecnie dostępnych jest kilkanaście kierunków. Na szczególną uwagę zasługują studia Master of Business Administration (MBA) oraz Executive Master of Business Administration (EMBA) oraz Zarządzanie finansami i controlling menedżerski. Celem studiów MBA jest dostarczenie słuchaczom nowoczesnej wiedzy zarządczej oraz umiejętności praktycznych niezbędnych do

zarządzania organizacją przyszłości. Natomiast studia podyplomowe Executive MBA zostały przygotowane przez pracowników Wydziału Zarządzania PRz we współpracy ze Stowarzyszeniem "Dolina Lotnicza" w odpowiedzi na istotne zapotrzebowanie firm przemysłowych, przede wszystkim z Doliny Lotniczej. Znajdujące się w ofercie studia podyplomowe Zarządzanie finansami i controlling menedżerski umożliwiają uzyskanie wszechstronnych kompetencji w zakresie stosowania nowoczesnych metod, technik i narzędzi zarządzania finansami i controllingu. Wśród słuchaczy ww. studiów podyplomowych a także pozostałych kierunków znajduje się liczne grono absolwentów WZ.

Wsparcie w procesie samodzielnego wchodzenia studentów na rynek pracy odbywa się przez działania Biura Karier Politechniki Rzeszowskiej, które prezentuje oferty pracy, praktyk i staży oraz bezpłatnych szkoleń i kursów zgłaszanych przez pracodawców lub organizatorów, a które są dedykowane studentom i absolwentom Politechniki Rzeszowskiej. Ważnym aspektem systemu opieki jest promocja studentów i absolwentów, wspieranie ich działań związanych z poszukiwaniem pracy i planowaniem kariery zawodowej poprzez spotkania z przyszłymi pracodawcami, udział w targach pracy. Pomocny dla studentów i pracodawców jest również portal <https://biurokarier.prz.edu.pl/>, gdzie znajduje się aktualnie 3344 oferty pracy dla studentów i absolwentów (stan na 30.11.2025 r.).

Wszyscy studenci PRz uczestniczą w zajęciach wychowania fizycznego w ramach szerokiej oferty Centrum Sportu Akademickiego. Działa również Klub Uczelniany AZS Politechniki Rzeszowskiej, oferując bardziej specjalistyczne zajęcia w postaci 20 aktywnych sekcji sportowych tj. FUSAL kobiet, FUSAL i piłka nożna mężczyzn, koszykówka kobiet i mężczyzn, kolarstwo górskie, lekkoatletyka, pływanie, żeglarstwo, siatkówka, tenis stołowy, unihokej, piłka ręczna, snowboard, narciarstwo alpejskie, itd. Poza zajęciami sportowymi prowadzonymi przez AZS PRz wielu studentów trenuje dyscypliny, które nie mają sekcji na Uczelni, ale dzięki władzom PRz mają oni okazję reprezentować Uczelnię na akademickich mistrzostwach Polski w swoich dyscyplinach i niejednokrotnie przywieźć medale. Dodatkowo studenci są organizatorami lub współorganizatorami wydarzeń sportowych w regionie np. współorganizują wydarzenie "Lato z raketką" mającego na celu propagowanie tenisa stołowego wśród najmłodszych, Turnieju Mikołajkowego w unihokeju dla kobiet i mężczyzn.

Artystycznie studenci mogą rozwijać się w ramach Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „POŁONINY” oraz Chóru Akademickiego Politechniki Rzeszowskiej. Połoniny to reprezentacyjny zespół artystyczny Politechniki Rzeszowskiej i miasta Rzeszowa, który liczy ponad sto osób, a jego członkami stanowią studenci Politechniki Rzeszowskiej. Zespół bardzo często koncertuje w kraju i poza granicami oraz uczestniczy w renomowanych festiwalach w Europie i na innych kontynentach. Studenci występujący w ramach Chóru mogą poszczycić się wieloma sukcesami osiągniętymi na festiwalach i w konkursach muzyki chóralnej. Studenci działający w ramach Samorządu Studenckiego Politechniki Rzeszowskiej w porozumieniu z innymi rzeszowskimi uczelniami, organizują również Rzeszowskie Juwenalia - mix wydarzeń o charakterze naukowym, kulturalnym, sportowym i muzycznym.

Studenci są wspierani również poprzez organizowane szkolenia i warsztaty. WZ od lat przy współpracy z firmą Deloitte organizuje dla studentów warsztaty merytoryczne w obszarze budowania swojego wizerunku na rynku pracy, stworzenia CV i przygotowania się do procesu rekrutacji. Oferuje również staże oraz różnorodne oferty pracy w firmie. Studenci mają również możliwość uczestniczenia w szkoleniach zewnętrznych. Na przykład firma Deloitte organizowała szkolenia „Audit Insights”, w których mogli uczestniczyć studenci Wydziału Zarządzania. Mieli oni możliwość poszerzenia swoich kompetencji biznesowych i wiedzy na temat pracy w dziale audytu. Kolejnym przedsięwzięciem, w którym mogli uczestniczyć studenci WZ było szkolenie „Space Business Camp”, organizowane przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. przy współpracy z Podkarpackim Centrum Innowacji w Rzeszowie. Studenci mieli również możliwość uczestniczenia w projekcie pn.: „Cyfrowy przemysł: szkolenia dla studentów” w ramach programu SPINAKER NAWA. Szkolenia były prowadzone w języku angielskim i obejmowały następującą tematykę: Digitalization of production processes, Computer aided research techniques – interdisciplinary collaboration of scientific disciplines and industrial sectors, Distance work of industrial firms – improvement of methods and tool.

Działalność organizacyjna studentów w zakresie przedsiębiorczości ma odzwierciedlenie w ich aktywnym uczestnictwie w organizowanych na WZ cyklicznych wydarzeniach takich jak: Dni Otwarte WZ, Juwenalia czy różnorodne konferencje studenckie.

Studenci WZ korzystają z pomocy materialnej, której zasady przyznawania są określone w Regulaminie przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów PRz, zawartym w Zarządzeniu Rektora nr 87/2022 (Załączniki 8.3a-c). Dostępne są również inne formy świadczenia pomocy: stypendium socjalne, stypendium socjalne dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, zapomogi. W tabeli 8.1 zostało przedstawione zestawienie studentów pobierających świadczenia w latach 2020-2025.

Tabela 8.1. Zestawienie studentów kierunku finanse i rachunkowość pobierających świadczenia w poszczególnych latach akademickich

Świadczenie/Rok ak.	2020/21		2021/22		2022/23		2023/24		2024/25	
	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień	I stopień	II stopień
stypendium socjalne	113	48	93	36	99	33	88	27	95	29
stypendium Rektora	14	2	9	2	13	3	14	5	14	8
stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	62	25	52	26	50	25	61	23	61	23
zapomogi	12	5	9	1	5	4	3	2	6	4
Własny Fundusz	0	0	0	0	5	3	4	5	2	7

Informowanie studentów o systemie wsparcia, w tym świadczeń dla studentów, odbywa się poprzez: system USOS, e-mail, gabloty. Szczegółowe informacje o kryteriach przyznawania pomocy, wymaganych dokumentach, w tym formularzach, wnioskach ogłoszeniach można znaleźć na stronie internetowej https://w.prz.edu.pl/studenci_menu/swiadczenia-dla-studentow.

Dzięki postępowi technologicznemu, coraz więcej spraw można załatwić poprzez urządzenia mobilne, z czego coraz częściej korzystają studenci PRz.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość motywowani są do osiągania lepszych wyników w nauce poprzez system stypendialny za wyniki w nauce tj. Stypendium Rektora dla wybitnych studentów. Może go otrzymać student, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. Przyznawane jest również stypendium za wyniki w nauce z Własnego Funduszu na stypendia Politechniki Rzeszowskiej. Studenci informowani są też o możliwości uzyskania stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia. Wydział Zarządzania wyróżnia się najwyższą liczbą studentów nagrodzonych stypendiami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Beneficjentami stypendiów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na WZ są w przeważającej większości studenci kierunku finanse i rachunkowość. W tabeli 8.2 zostało przedstawione zestawienie studentów pobierających stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 2021-2025.

Tabela 8.2. Zestawienie studentów pobierających stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 2021-2025

Rok	PRz	WZ	Finanse i rachunkowość
2024/25	9	9	8
2023/24	15	10	10
2022/23	5	3	2

2021/22	8	3	2
---------	---	---	---

Ponadto corocznie najlepszy absolwent na każdym z wydziałów Politechniki otrzymuje Medal Fundacji Rozwoju PRz „Primus Inter Pares” wraz z nagrodą pieniężną. Laureatami medalu „Primus Inter Pares” zostali również absolwenci kierunku finanse i rachunkowość (jedna z tych osób jest obecnie pracownikiem badawczo-dydaktycznym Wydziału). Studenci PRz nagradzani są także przez Rektora za działalność na rzecz środowiska akademickiego PRz.

Stypendia i nagrody Rektora są ważnym elementem systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz wsparcia studentów wybitnych. Stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla studentów za znaczące osiągnięcia, dyplomy, nagrody i medale „Primus Inter Pares” dla najlepszych absolwentów Uczelni oraz nagrody Rektora za działalność organizacyjną dla studentów Politechniki Rzeszowskiej są corocznie wręczane studentom podczas uroczystości Rzeszów University of Technology Students Awards.

Wydział Zarządzanie cyklicznie (raz w roku) organizuje konkurs POSTER MASTER. Jest to wydarzenie mające na celu prezentację wyników badań uzyskanych przez studentów podczas realizacji prac dyplomowych magisterskich w danym roku akademickim. Prezentacje posterów z prac dyplomowych podlegają ocenie, a najlepsze z nich są nagradzane finansowo. W jury konkursu znajdują się nie tylko przedstawiciele Uczelni, ale również Rady Biznesu Wydziału, co zapewnia obiektywizm i ocenę praktycznego wykorzystania wyników badań w przemyśle. Partnerem konkursu jest Fundacja Rozwoju Politechniki Rzeszowskiej. Jedną z edycji konkursu była wspierana przez grant POWER Doskonałość Dydaktyczna Uczelni.

Studenci WZ dobrze oceniają pracę dziekanatów, co potwierdzają ich oceny w wypełnianych ankietach. Zgłaszanie ewentualnych skarg jest możliwe na bieżąco w czasie dyżurów prodziekanów. Ponadto, studenci mają możliwość wypełniania ankiet (oceny pracowników, przedmiotów, stanu infrastruktury). Po wykonaniu ankietyzacji oraz przygotowaniu raportu realizowane są spotkania (raz w roku) z władzami wydziału, w czasie których omawiane są ich sugestie, skargi i propozycje. Istotną rolę w tym procesie odgrywają także opiekunowie poszczególnych roczników, bowiem mogą oni pełnić rolę pośredników i mediatorów. Na Uczelni funkcjonują także: Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich, Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów i Doktorantów i Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów i Doktorantów (Uchwały nr 48, 49 i 50 Senatu Politechniki Rzeszowskiej z dnia 26 września 2024 r.) Załączniki 8.4, 8.5 oraz 8.6, które mogą zajmować się rozstrzygnięciem skarg studenckich.

WZ zapewnia kompleksową obsługę administracyjną studentów związaną z tokiem studiów. Dziekanat jest otwarty dla studentów od poniedziałku do czwartku w godz. od 10.00 do 13.00 oraz w soboty zjazdowe w godz. od 8.00 do 12.00. Dodatkowo, do dyspozycji studentów obok dziekanatu umieszczono skrzynkę podawczą, z której studenci mogą korzystać w pozostałym czasie, w godzinach otwarcia budynku, tj. do późnych godzin popołudniowych. Studenci mają również możliwość kontaktu telefonicznego i e-mailowego. Obsługę toku studiów prowadzi 9 pracowników administracyjnych dziekanatów, w tym kierownik. Wszystkie osoby pracujące w dziekanacie posiadają wykształcenie wyższe oraz co najmniej kilkunastoletni staż pracy. W trakcie swojego zatrudnienia byli kierowani na szereg szkoleń poszerzających wiedzę i podnoszących ich kwalifikacje związane z zakresem wykonywanych obowiązków, m.in.:

- Antymobbing PRz.
- Techniki radzenia sobie z agresją studenta oraz własnymi emocjami w trudnych sytuacjach.
- Trening kontroli stresu i relaksacji. Warsztaty dla pracowników dziekanatów i sekretariatów szkół wyższych.
- Szkolenie dotyczące weryfikacji autentyczności i zabezpieczeń dokumentów.
- Obsługa studenta z niepełnosprawnością. Komunikacja i Savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnością.
- Równość płci, dyskryminacja, różnorodność.

- Funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością słuchową w środowisku akademickim
- Szkolenia w ramach Programu Erasmus+/STT.
- Komunikacja interpersonalna oparta na metodzie NVC.
- Radzenie sobie ze stresem, kontrolowanie emocji oraz równowaga praca-życie.
- Jak wykorzystać własny potencjał i być skutecznym?
- Profesjonalny office manager dla kadr administracyjnych prowadzących dziekanaty i sekretariaty.
- Zarządzanie sobą w czasie i organizacja pracy.
- Profesjonalny sekretariat - kluczowe miejsce w organizacji.
- Różnorodność i dyskryminacja.
- Przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji.

W lipcu 2024 r. na PRz powstało Biuro ds. Wartości Akademickich (BWA), które jest odpowiedzialne za koordynowanie wszelkich działań na Uczelni, m.in. Zespołu ds. Równości Płci, Rzecznika Praw Studenta, Mediatorów. Działania BWA w szczególności skupiają się na ochronie małoletnich, wsparciu psychologicznym poprzez nieodpłatne konsultacje psychologiczne. Dodatkowo jego działalność skupia się na działaniach antymobbingowych na Uczelni.

Z nieodpłatnej porady psychologicznej na terenie Uczelni mogą korzystać studenci, doktoranci i pracownicy. Oprócz tego, w ramach programu Via Carpatia zorganizowano dla studentów kierunku finanse i rachunkowość wykłady z psychologii, które zostały poprowadzone przez praktyka, a ich celem było przeszkolenie studentów w zakresie zagrożeń powodowanych przez stres oraz technik radzenia sobie z nim.

Na PRz działa Zespół ds. Równości Płci, w składzie którego znajduje się przedstawicielka WZ - Zarządzenie nr 91/2022 (Załącznik 8.7a). Zespół skupia się nad zadaniami zapisanymi w Planie Działania Politechniki Rzeszowskiej w latach 2022-2025 (Załącznik 8.7b). Zarządzenie nr 16/2025 z dnia 17 marca 2025 r. z dnia 17 marca 2025 zmieniające Zarządzenie 91/2022 (Załącznik 8.8). Zawarte w tym dokumencie działania są wynikiem analizy badań ilościowych i jakościowych, a także wewnętrznych konsultacji wśród członków społeczności akademickiej, w szczególności w gremiach osób odpowiadających za przeciwdziałanie naruszeniom i różnorodnym przejawom dyskryminacji. Ważnym elementem w dyskusji działań równościowych na PRz były także Plany Równości Płci, przyjęte w innych uczelniach zarówno krajowych, jak i zagranicznych. W planie PRz zaproponowanych zostało pięć celów strategicznych (Załącznik 8.7b):

- Zwiększenie świadomości potrzeby równego traktowania oraz zwiększenie wiedzy o przyczynach, skutkach i przejawach nierównego traktowania w uwagi na płeć.
- Dążenie do zachowania równowagi płci na stanowiskach decyzyjnych i kierowniczych oraz w prowadzeniu badań naukowych.
- Zapewnienie zrównoważonego dostępu do kariery naukowej i rozwoju kariery.
- Zapewnienie równowagi między życiem zawodowym a życiem prywatnym.
- Zapobieganie przemocy ze względu na płeć.

W Politechnice Rzeszowskiej funkcjonuje Rzecznik Praw Studentów (RPS). Pierwszy RPS został powołany na wniosek studentów w 2021 r. W październiku 2024 r. nastąpiła zmiana na tym stanowisku - Zarządzenie 103/2024 (Załącznik 8.9). Zadaniem RPS jest wsparcie studentów wszędzie tam, gdzie pojawiają się sytuacje kryzysowe, gdzie istnieje podejrzenie naruszenia dóbr osobistych lub gdy studenci czują się niewłaściwie traktowani przez Uczelnię jako organizację lub poszczególnych nauczycieli.

Na Politechnice Rzeszowskiej sprawnie działa Samorząd Studencki, będący reprezentantem ogółu studentów. Jego organem na WZ jest, wybierany corocznie, Wydziałowy Samorząd Studencki. Samorząd Studencki prowadzi dla studentów pierwszych lat szkolenia z zakresu praw przysługujących studentom, w tym także o sposobach przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. O prawach studenta, pomocy materialnej, wymianie studenckiej, samorządności, kołach naukowych i innych aktywnościach, studenci są na bieżąco informowani z wykorzystaniem systemu portalowego PRz - na

uwagę zasługuje atrakcyjny przekaz w formie filmów szkoleniowych przygotowanych przez Samorząd Studencki PRz (<https://www.youtube.com/user/SamorzadStudenckiPRz>). Organizowane są także wydarzenia cykliczne, m.in. Adapciak PRz, Otrzęsiny studentów PRz, akcja charytatywna „Studenckie Mikołajki”, Gala Diamenty Politechniki oraz Rzeszowskie Juwenalia, „Pokój dla Żaka”.

Przedstawiciele studentów oprócz ogólnouczelnianych ciał zasiadają również w kolegiach Wydziałowych: RW, WKZJK, konsultują zmiany w programach studiów, a także są obecni w innych ciałach kolegialnych np.: uczestniczą w ocenie infrastruktury Wydziału. Uczestniczą w opracowaniu corocznych raportów oceny programów studiów. Studentami każdego rocznika opiekują się nauczyciele akademicy wyznaczeni przez Dziekana Wydziału Zarządzania. Ich zadaniem jest wsparcie funkcjonowania studentów na wydziale, kontaktu pomiędzy studentami rocznika a nauczycielami prowadzącymi zajęcia oraz pracownikami dziekanatu.

Wszyscy studenci WZ mają możliwość oceny pracowników wspierającej proces kształcenia wypełniając w systemie USOS ankietę oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Ankieta przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na dwa lata co jest zgodne z Zarządzeniem nr 5/2021 z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie aktualizacji zasad i trybu przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych z późniejszymi zmianami (Załącznik 8.10a-b). W ankiecie oceniane jest nie tylko wyposażenie sal dydaktycznych w systemy audiowizualne, dostępność do literatury i innych pomocy dydaktycznych w bibliotece i czytelniach, funkcjonowanie systemu USOS, ale również funkcjonowanie sieci eduroam, strony Wydziału i Uczelni, zaplecza sportowo-rekreacyjnego, bazy usługowej (gastronomia, ksero, kioski), wyposażenie sal laboratoryjnych, sprawność działania dziekanatów, aktualność przekazywanych informacji, życzliwość pracowników dziekanatu wobec studentów (Załącznik 5.1). Studenci mają możliwość swobodnej wypowiedzi w wyżej wymienionych obszarach. W zależności od rodzaju problemu, ich sugestie zgłaszane m.in. w ramach ankiet są omawiane na kolegium dziekańskim i realizowane w miarę możliwości technicznych i finansowych (np. zwiększenie liczby miejsc siedzących na korytarzach, remonty sal dydaktycznych, poprawa stanu wyposażenia technicznego). Wyniki ankiet są opracowywane przez pełnomocnika dziekana ds. zapewniania jakości kształcenia, analizowane przez WKZJK, a wnioski są przedstawiane na RW. Przewodniczący samorządu studentów na Wydziale ma możliwość stałego kontaktu z dziekanem/prodziekanem oraz zgłaszania swoich uwag i propozycji. Studenci mogą kierować do dziekana i prodziekanów swoje uwagi i propozycje zarówno drogą mailową jak i podczas dyżurów w dziekanacie. Propozycje mogą zgłaszać także członkowie Rady Biznesu. W PRz funkcjonuje Senacka Komisja ds. Kształcenia, która dokonuje stałych analiz rozwiązań funkcjonujących na Uczelni, sugerując pewne zmiany np. w regulaminie studiów, w regulaminach przydzielania stypendiów itp.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), Politechnika Rzeszowska zapewnia publiczny dostęp do podstawowych informacji zarówno dla kandydatów, jak i studentów oraz innych interesariuszy. Dotyczą one przede wszystkim warunków rekrutacji oraz informacji o realizowanym programie studiów. Zapewniony jest również otwarty dostęp do aktów prawa regulujących te obszary. Zawarte są one w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni oraz na stronie Uczelni.

Wydział Zarządzania podejmuje wszelkie wysiłki, by umożliwić kandydatom, studentom i innym osobom dostęp do informacji na temat programów studiów oraz obowiązujących procedur. W wersji elektronicznej prezentowane są między innymi:

- kryteria, zasady i terminy rekrutacji na poszczególne kierunki, których prowadzenie zostało zlecone wydziałowi,
- programy studiów wszystkich prowadzonych kierunków wraz z treściami poszczególnych zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się,
- procedury związane z procesem dyplomowania,
- wyniki prowadzonej ankietyzacji dotyczącej oceny procesu kształcenia.

Politechnika Rzeszowska prowadzi rekrutację za pomocą Systemu Internetowej Rekrutacji, który jest dostępny pod adresem <https://rekrutacja.prz.edu.pl/>. Strona internetowa zawiera podstawowe informacje o aktualnym harmonogramie rekrutacji, wymaganych dokumentach, obowiązujących opłatach, dyżurach Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej oraz niezbędne dane kontaktowe. Strona pozwala również na zarejestrowanie się w systemie SIR oraz wzięcie udziału w rekrutacji.

System Internetowej Rekrutacji Politechniki Rzeszowskiej pozwala także na uzyskiwanie podstawowych informacji poprzez możliwość dołączenia pytań ankietowych skierowanych do kandydatów, które dostarczają m.in. wiedzy na temat oceny czynników, które decydują o wyborze Uczelni oraz źródeł informacji o Uczelni i jej ofercie. Dzięki temu podejmowane mogą być działania odnośnie do doskonalenia komunikacji z kandydatami i innymi interesariuszami.

Dodatkowo, informacje o ofercie Politechniki Rzeszowskiej, są dostępne dzięki realizowanej w ustalonych godzinach dyżurów obsłudze telefonicznej przez członków Międzywydziałowej Komisji Rekrutacyjnej.

Kandydaci na studia mogą także korzystać z informacji zawartych na stronie <https://w.prz.edu.pl/kandydaci>, która zawiera przede wszystkim aktualny informator uczelniany w wersji polsko- i angielskiej. Dzięki niemu uzyskują oni dostęp do informacji na temat Uczelni i jej oferty dydaktycznej wraz z krótką charakterystyką prowadzonych kierunków, przedmiotami uwzględnianymi podczas rekrutacji na poszczególne kierunki, formami studiów i możliwościami zatrudnienia po ich ukończeniu.

Strona zawiera publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, szczegółowe warunki i tryb rekrutacji na studia prowadzone przez Politechnikę Rzeszowską. Informacje dla kandydatów są także dostępne ze strony Wydziału Zarządzania. Są one również rozpowszechniane w formie drukowanej podczas targów edukacyjnych, spotkań z kandydatami np. w szkołach ponadpodstawowych regionu oraz podczas organizowanych dni otwartych Uczelni i Wydziału.

Kandydaci, studenci i inni interesariusze, mogą korzystać z informacji zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej na temat programów studiów. Dostępne są:

1. Podstawowe informacje o kierunku studiów (m.in. poziom i profil studiów, dostępne ścieżki kształcenia, liczba godzin zajęć z podziałem na poszczególne grupy).
2. Zakładane efekty uczenia się.
3. Programy studiów, ich parametry, metody weryfikacji oraz treści kształcenia.

Studenci uzyskują dostęp do szczegółowych kart zajęć, zawierających nazwiska koordynatorów wraz z danymi kontaktowymi, celami kształcenia, wymaganiami wstępnymi, literaturą, efektami uczenia się i treściami kształcenia, zasadami wystawiania ocen z poszczególnych form zajęć i ocen końcowych. Koordynatorzy mogą dołączyć do nich również przykładowe zagadnienia i materiały dydaktyczne. Powyższe dane są aktualizowane na początku każdego semestru, dzięki czemu studenci dysponują bieżącymi informacjami. Mogą oni również uzyskać informacje na temat procedur związanych z realizacją praktyk zawodowych, czy z procesem dyplomowania.

Dodatkowo, dzięki systemowi USOS, każdy interesariusz może mieć dostęp do bieżącego rozkładu zajęć poszczególnych pracowników, zaś zalogowani studenci i pracownicy, mogą sprawdzić swój indywidualny (aktualny) rozkład.

Działania z zakresu zapewniania publicznego dostępu do programu studiów, realizują również pracownicy poszczególnych dziekanatów, którzy udzielają informacji w godzinach pracy dziekanatów osobiście, telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Obowiązek zapewnienia

dostępu do informacji o prowadzonych zajęciach ciąży również na poszczególnych prowadzących, którzy zapoznają studentów m.in. z efektami uczenia się, zasadami ich weryfikacji, czy sposobami wystawienia oceny końcowej.

W ramach publicznego dostępu do informacji, upowszechniane są statystyczne wyniki ankietyzacji realizowanej wśród studentów WZ. Są one przedstawiane na stronie internetowej wydziału oraz podczas corocznych spotkań władz wydziału ze starostami, które są dobrą praktyką, gdyż umożliwiają dwukierunkową komunikację studentów i władz wydziału.

Dzięki systemowi USOS możliwe jest również przekazywanie istotnych bieżących informacji ważnych dla studentów zarówno poprzez zamieszczanie komunikatów systemowych, jak również wiadomości mailowych.

Do oceny działań z zakresu zapewnienia dostępu do informacji oceniane są:

- corocznie podczas procesu rekrutacji (ankieta w Systemie internetowej Rekrutacji pozwala na wskazanie przez kandydata źródła informacji o ofercie Politechniki Rzeszowskiej),
- w każdym semestrze dzięki anonimowej ankietyzacji realizowanej przy pomocy systemu USOS, w którym studenci oceniają działania pracowników dydaktycznych oraz pracowników niebędących pracownikami dydaktycznymi w zakresie realizacji obowiązków informacyjnych,
- podczas cyklicznych spotkań władz wydziału z przedstawicielami studentów,
- w ramach współpracy z Radą Biznesu Wydziału Zarządzania.

Analizę wyników ankiet prowadzi Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, która może proponować wprowadzenie działań doskonalących w tym zakresie. Obszar komunikacji z interesariuszami jest przedmiotem oceny i doskonalenia prowadzonej przez Zespół ds. komunikacji z otoczeniem działający na Wydziale Zarządzania.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Politechnika Rzeszowska, w celu stałego zapewniania i podnoszenia jakości kształcenia, wdrożyła i utrzymuje System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) na poziomie Uczelni i poszczególnych jej jednostek.

System Zapewniania Jakości Kształcenia został wprowadzony w Politechnice Rzeszowskiej zarządzeniem nr 13/2008 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia kwietnia 2008 r. (Załącznik 10.1). W marcu 2013 r. Senat Politechniki Rzeszowskiej uchwałą nr 13/2013 zatwierdził zmiany w strukturze Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (Załącznik 10.2), które były odpowiedzią na dynamicznie zmieniające się w tym zakresie przepisy prawa, a dnia 29 czerwca 2017 r. podjął Uchwałę nr 85/2017 w sprawie doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 10.3). Aktualizacja systemu nastąpiła na podstawie Zarządzenia nr 122/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (Załącznik 10.4), które to zostało zmienione Zarządzeniem Nr 90/2024 Rektora PRz z dnia 16 września 2024 r. (Załącznik 10.5). W założeniu system odnosi się do wszystkich stopni oraz form studiów prowadzonych przez Uczelnię. W Politechnice Rzeszowskiej nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem systemu sprawuje Rektor za pośrednictwem prorektora ds. kształcenia, a elementami struktury na poziomie Uczelni są:

- Pełnomocnik Rektora ds. zapewniania jakości kształcenia.
- Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (UKZJK).
- Na wydziałach za jakość kształcenia odpowiadają Dziekani, a w pozostałych jednostkach (Centrum Języków Obcych oraz Centrum Sportu Akademickiego) ich dyrektorzy.

Elementami struktury systemu na wydziale są:

- Koordynator ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.
- Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

System Zapewniania Jakości Kształcenia ma za zadanie prowadzenie stałego monitoringu wszystkich programów studiów oraz dokonywanie ich okresowych przeglądów.

Została przyjęta polityka jakości kształcenia, która wyznacza podstawowe cele w tym obszarze.

Politechnika Rzeszowska zobowiązuje się do:

- zapewnienia studentom, doktorantom, uczestnikom studiów podyplomowych, kursów i szkoleń dostępu do wszechstronnej, aktualnej i praktycznej wiedzy,
- stałego podnoszenia jakości świadczonych usług dydaktycznych,
- utrzymania wiodącej pozycji Uczelni w regionie.

Władze Politechniki Rzeszowskiej oraz pracownicy starają się realizować te cele poprzez:

- badanie wymagań studentów i innych stron zainteresowanych oraz związane z tym ciągłe doskonalenie procesu kształcenia,
- współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi dla doskonalenia programów studiów,
- utrzymywanie kontaktów z innymi ośrodkami w kraju i za granicą,
- rozwój kadry naukowo-dydaktycznej,
- doskonalenie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia,
- aktywne działania na rzecz ciągłego rozwoju.

Szczegółowe założenia systemu jakości w Uczelni opisuje Uczelniana Księga Jakości Kształcenia (Załącznik 10.6). Polityka jakości kształcenia obowiązująca w Politechnice Rzeszowskiej jest pochodną obowiązującej strategii, a zwłaszcza jej misji (Załącznik 1.2). Została ona sformułowana następująco: „Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza jest Uczelnią techniczną, prowadzącą kształcenie i badania naukowe na światowym poziomie, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia gospodarczego i społecznego. Zapewnia studentom i pracownikom przyjazną atmosferę pracy i rozwoju, a także nowoczesną infrastrukturę dydaktyczną oraz naukowo-badawczą. Buduje nowoczesną, otwartą, demokratyczną oraz proaktywną społeczność akademicką. Doskonalc swoje działanie oraz rozwijając relacje z otoczeniem, skutecznie wykorzystuje szanse rozwojowe.”

Uczelnia poprzez współpracę z różnymi podmiotami z otoczenia stale doskonali programy studiów, by przygotowywały absolwentów do sprostania wymaganiom współczesnej gospodarki, w której istotne znaczenie mają interdyscyplinarne kompetencje, pozwalające na aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym w wymiarze lokalnym i narodowym.

Realizując działania zmierzające do dalszego rozwoju kierunku zaowocowały utworzeniem studiów drugiego stopnia. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego po rozpatrzeniu wniosku Politechniki Rzeszowskiej i po zasięgnięciu opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej decyzją z dnia 31 maja 2019 r. nadał Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza uprawnienie do prowadzenia studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku finanse i rachunkowość.

Prezydium PKA stwierdziło, że proces kształcenia umożliwia studentom kierunku finanse i rachunkowość osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a wszystkie kryteria oceny programowej zostały spełnione.

Zmiany zachodzące w koncepcji kierunku to przede wszystkim efekt prowadzonych konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zmian przepisów prawa, a także wynik inicjatywy pracowników wydziału, z których znaczna część legitymuje się dużym doświadczeniem praktycznym w obszarze rachunkowości i finansów. Program studiów dostosowywano do zmieniających się ram prawnych, w tym do Rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, Rozporządzenia MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy

Kwalifikacji. Efekty uczenia się dla kierunku rachunkowość i finanse zostały przyjęte przez Senat PRZ, zaś programy studiów były akceptowane przez Radę Wydziału Zarządzania. W celu dostosowania do wymogów Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. została przyjęta Uchwała nr 64/2019 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów kierunków prowadzonych na Wydziale Zarządzania dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2019/2020 (Załącznik 10.7a-b). Ogólne zasady opracowywania programów uregulowane zostały w Uchwale nr 29/2025 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie zasad ustalania programu studiów oraz tworzenia i znoszenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza (Załącznik 10.8).

Program studiów, jak również stopień realizacji zakładanych efektów uczenia się na ocenianym kierunku są na bieżąco monitorowane. Na podstawie propozycji zgłaszanych przez samorząd studencki oraz pracowników Wydziału za pośrednictwem kierowników poszczególnych jednostek, a także przez innych interesariuszy, Rada Wydziału opiniuje zmiany mające doskonalić programy studiów i lepiej dostosowywać je do wymogów rynku pracy. Ocena adekwatności zakładanych efektów uczenia się do aktualnych wymogów rynku pracy możliwa jest dzięki zaangażowaniu powołanej 14 listopada 2012 r. Rady Biznesu przy Wydziale Zarządzania. Zrzesza ona przedstawicieli pracodawców z regionu (Załącznik 1.4). Podczas odbywających się cyklicznie spotkań Rady, możliwe jest prowadzenie dyskusji z interesariuszami zewnętrznymi, które mają na celu dostosowanie aktualnych programów studiów do wymagań stawianych przez pracodawców absolwentom. Opinie Rady Biznesu są ważnym elementem uwzględnianym w trakcie doskonalenia programów studiów oraz procesów dydaktycznych realizowanych przez Wydział Zarządzania.

Równie istotnym elementem oceny programów studiów pod kątem zakładanych efektów uczenia się jest prowadzenie monitoringu losów absolwentów realizowanego przez Dział Informacji, Karier i Promocji Politechniki Rzeszowskiej. Wyniki ankiet powinny pozwalać na dokonanie oceny procesu kształcenia pod kątem przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. Celem realizowanych badań jest pozyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji zawodowej absolwentów na rynku pracy, w tym zgodności zatrudnienia z profilem i poziomem kształcenia oraz ocena przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych w procesie kształcenia z punktu widzenia potrzeb i wymagań obecnego rynku pracy. Zasady monitorowania losów absolwentów określa Zarządzenie Nr 68/2021 z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów Politechniki Rzeszowskiej (Załącznik 10.9a-b). Ze względu na liczbę ankiet wypełnianych przez absolwentów, pod uwagę brane są także informacje, jakich dostarcza Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2021 Rektora PRZ w sprawie aktualizacji zasad i trybu przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych z dnia 19 stycznia 2021 r. (Załącznik 8.10a), po każdym zakończonym semestrze studenci kierunku mają możliwość oceny zajęć, w których uczestniczyli wypełniając w systemie USOS elektroniczną, anonimową ankietę oceny poszczególnych zajęć oraz nauczycieli akademickich je prowadzących. W roku 2024 Zarządzeniem Nr 1/2024 Rektora PRZ z dnia 5 stycznia 2024 r. zostały wprowadzone zmiany w Zarządzeniu Nr 5/2021 Rektora PRZ (Załącznik 8.10b). W ankiecie znajdują się m.in. pytania o to, czy w ramach realizacji zajęć było możliwe osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, czy podział zajęć na poszczególne formy był właściwy, czy liczba godzin przeznaczona na realizację zajęć była odpowiednia. Istnieje również możliwość dodawania przez ankietowanych studentów komentarzy zawierających propozycje zmian programów studiów. Wyniki ankiet studenckich są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Otrzymuje je również zespół dziekański, a z wynikami pracowników zapoznają się zarówno oni, jak i kierownicy poszczególnych jednostek dzięki udostępnieniu ich za pośrednictwem systemu USOS.

Elementem monitorowania programu studiów oraz osiągania zakładanych efektów uczenia się są hospitacje zajęć dydaktycznych realizowane systematycznie przez kierowników jednostek

organizacyjnych Wydziału Zarządzania. Ich harmonogramy są sporządzane tak, by każdy z zatrudnionych nauczycieli akademickich był nimi objęty przynajmniej raz na dwa lata.

Studenci oceniają proces kształcenia oraz nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Ankiety są uruchamiane w systemie USOS w trakcie trwania semestru, a ich wypełnienie jest możliwe do zakończenia sesji egzaminacyjnej. Ich wyniki są poddawane analizie pod kątem niezbędnych zmian programu studiów na kierunku i przedstawiane władzom Wydziału, a opracowane przez WKZJK raporty są przekazywane UKZJK. W ramach działań doskonalących i naprawczych dokonuje się na bieżąco korekt w programach studiów. Polegają one głównie na zmianie form prowadzenia zajęć, liczby godzin przewidzianych na dane zajęcia czy wprowadzaniu nowych zajęć. Zmiany w programach studiów będące wynikiem ich monitorowania mogą być wprowadzane z wyprzedzeniem co najmniej miesiąca przed rozpoczęciem realizacji danego cyklu kształcenia. Weryfikacja zmian w programach studiów obejmuje ich poprawność pod względem formalnym oraz spójności i integralności treści w nich zawartych. Weryfikacja ma pozwalać na ustalenie czy programy studiów są zgodne ze strategią Uczelni oraz koncepcją rozwoju kierunku i potrzebami rynku pracy, czy uwzględniają odpowiednią liczbę godzin zajęć kontaktowych i właściwą liczbę punktów ECTS oraz czy określono odpowiednie związki między efektami uczenia się. Istotny w zmianach jest także głos studentów. Ich przedstawiciel jest członkiem WKZJK. Ponadto przedstawiciele studentów są członkami Rady Wydziału z prawem do głosu. Biorą oni aktywny udział w pracach zespołów zadaniowych powołanych na potrzeby oceny programów studiów poszczególnych kierunków studiów. Studenci mają okazję wypowiedzieć się na temat programów studiów podczas corocznych spotkań starostów poszczególnych roczników z władzami Wydziału. Interesariusze zewnątrzni uczestniczą w doskonaleniu programu studiów w ramach dyskusji prowadzonych na spotkaniach Rady Biznesu.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku finanse i rachunkowość jest przeprowadzana w sposób ciągły (w trakcie i na zakończenie każdego z semestrów studiów oraz po ukończeniu całego cyklu kształcenia). Ogólne zasady określa Regulamin studiów wyższych na PRz. Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych, a z realizacji efektów uczenia się rozliczany jest co semestr. Swoje uwagi odnośnie możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się, studenci mogą przekazywać za pomocą anonimowych ankiet, których wyniki są dostępne po zakończeniu ankietyzacji dla ankietowanego pracownika oraz jego przełożonego. Sprawdzanie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana jest również przy okazji sporządzania corocznego raportu z oceny programów studiów i weryfikacji zakładanych efektów, zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2021 Rektora PRz z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie przeglądu programu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu (Załącznik 10.10).

Celem funkcjonowania SZJK jest potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się ustalonych dla danego kierunku studiów wraz z określeniem stopnia ich uzyskania. Najważniejsze zasady na jakich oparto ten system to:

- weryfikacja dotyczy wszystkich efektów uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, określonych dla kierunku studiów,
- weryfikacja przeprowadzana jest na wszystkich kierunkach kształcenia, formach, poziomach i profilach studiów,
- system obejmuje wszystkich pracowników Uczelni uczestniczących w procesie kształcenia, studentów i absolwentów, a także pracodawców.

Na Wydziale Zarządzania jest wdrożona i ciągle doskonalona procedura archiwizacji prac etapowych studentów, która jest realizowana wyłącznie w formie elektronicznej dla zapewnienia lepszego dostępu do nich (Załącznik 10.11).

Szczegółowe zasady prowadzenia dokumentacji postępów studentów zawiera Zarządzenie nr 124/2024 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych w tym także w postaci elektronicznej oraz odnotowywania osiągnięć studenta z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu

Obsługi Studiów (Załącznik 3.9) oraz Zarządzenie nr 22/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 22 kwietnia 2025 r. zmieniające zarządzenie nr 124/2024 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów wyższych, w tym także w postaci elektronicznej oraz odnotowywania osiągnięć studenta z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (Załącznik 3.10). Sposób archiwizacji prac dyplomowych reguluje Zarządzenie nr 4/2021 Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie zasad i trybu wykonania oraz archiwizacji prac dyplomowych w Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.12) oraz Zarządzenie Nr 11/2025 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 lutego 2025 r. zmieniające Zarządzenie Nr 4/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie zasad i trybu wykonania oraz archiwizacji prac dyplomowych na Politechnice Rzeszowskiej (Załącznik 3.13) w myśl, którego elektroniczna forma pracy dyplomowej jest archiwizowana za pomocą systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), zintegrowanego z USOS.

Odpowiedni sposób archiwizowania osiągnięć studentów umożliwia WKZJK monitorowanie funkcjonowania systemowych rozwiązań. Corocznie jest prowadzona ocena programów studiów przez członków komisji. Wylosowane zajęcia są sprawdzane pod kątem prawidłowości sformułowania przypisanych do nich szczegółowych efektów uczenia się oraz ich weryfikowalności przy pomocy proponowanych metod. Sprawdzane są również zarchiwizowane prace etapowe. Losowane są również i oceniane przygotowane prace dyplomowe oraz recenzje.

Jakość kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość podlega cyklicznym ocenom jakości kształcenia, także zewnętrznym, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Na Wydziale Zarządzania w miarę potrzeb powoływane są zespoły zadaniowe, w których skład wchodzi: właściwy do spraw danego kierunku prodziekan, kilku pracowników prowadzących zajęcia na danym kierunku, co najmniej jeden student ocenianego kierunku oraz przedstawiciel Wydziałowej Komisji Zapewniania Jakości Kształcenia. Zespoły te omawiają podstawowe kierunki zmian programu studiów. Zmiany są również konsultowane z przedstawicielami Rady Biznesu.

Na WZ powołana została także Wydziałowa Komisja ds. Programów Studiów, w skład której poza przewodniczącym wchodzi prodziekan ds. kształcenia odpowiedzialni za poszczególne kierunki oraz koordynatorzy kierunków.

Podczas monitorowania jakości kształcenia na danym kierunku uwzględnia się przede wszystkim:

- wyniki ankietyzacji i hospitacji,
- opinie studentów i pracowników,
- sugestie interesariuszy zewnętrznych zgłaszane przez członków Rady Biznesu oraz pozyskiwane np. w toku realizacji praktyk przez studentów oraz w ramach współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, za którą odpowiada przede wszystkim Wydziałowa Komisja ds. Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym.

Dobrą praktyką funkcjonującą w Politechnice Rzeszowskiej jest prowadzenie audytów systemu zapewniania jakości kształcenia, które są realizowane w zespołach ustalonych przez przewodniczącego Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Zespoły te składają się zwyczajowo z 2 lub 3 osób. Corocznie przeprowadzany jest jeden audyt w każdej jednostce (wydziale lub centrum). Służą one sprawdzeniu funkcjonowania systemu oraz jego doskonaleniu, co jest możliwe dzięki wymianie informacji i spostrzeżeń. Protokoły z audytów po wypełnieniu są przekazywane do przewodniczącego UKZJK, a następnie przesyłane do audytowanej jednostki w wersji elektronicznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>Rozwijająca się kadra badawczo-dydaktyczna z doświadczeniem praktycznym.</p> <p>Relatywnie wysoki stopień umiędzynarodowienia kierunku finanse i rachunkowość.</p> <p>Nowocześnie wyposażone laboratoria, doskonała infrastruktura, bogate zasoby biblioteczne.</p> <p>Poziom zaangażowania i wiedzy studentów – aktywne koła naukowe, wielu stypendystów MNiSW.</p> <p>Indywidualne podejście do studenta.</p>	<p>Słabe strony</p> <p>Relatywnie niski poziom płac nauczycieli akademickich.</p> <p>Ograniczone warunki lokalowe.</p> <p>Niewielki stopień zastępowalności kadr.</p> <p>Zjawisko drop-outu.</p>
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>Rozwój regionu podkarpackiego.</p> <p>Powstawanie nowych i rozwój istniejących w regionie przedsiębiorstw.</p> <p>Rosnące w regionie zapotrzebowanie na specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości.</p> <p>Możliwość współpracy z instytucjami naukowymi oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym.</p> <p>Umacniająca się pozycja kierunku finanse i rachunkowość na rynku akademickim południowo-wschodniej Polski.</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>Zjawisko migracji młodych osób z regionu podkarpackiego.</p> <p>Zbyt niski poziom finansowania nauki.</p> <p>Pogłębiający się niż demograficzny.</p> <p>Negatywne skutki wdrożenia ustawy o szkolnictwie wyższym dla Uczelni średniej wielkości.</p> <p>Brak stabilności prawa w Polsce.</p>

Pieczęć uczelni

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

Rzeszów, dnia 15 grudnia 2025 r.

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA